КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНКЫНЫН

ЧЕНЕМДИК АКТЫЛАРЫ

№7/2013

НОРМАТИВНЫЕ АКТЫ

НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары

Редакциялык коллегия:
Төрайым: Садыркулова А.М.
Коллегия мүчөлөрү: Темиров К.А.
Яковлева О.В.
Садыкова Н.О.
Жооптуу катчы: Абдиева К.Т.

Басылманын мазмунуна тиешелөө маселелер боюнча маалымат алуу үчүн:
Бишкек шаары, Т. Үметалиев атындагы көчө, 101,
Кыргыз Республикасынын
Улуттук банкынын, Юридикалык бөлүмүнө:
телефон: (996 312) 669034 телефону
факс: (996 312) 610730 факсы боюнча кайрылсаңыздар болот
http://www.nbkr.kg

Басылманы таркатуу маселеси боюнча:
Бишкек шаары, Т. Үметалиев атындагы көчө, 101,
Кыргыз Республикасынын
Улуттук банкынын, Тышкы жана коомдук байланыштар бөлүмү:
телефон: (996 312) 669 009
факс: (996 312) 61 04 56
http://www.nbkr.kg

Республиканын коммерциялык банктарын жана коомчулукту Улуттук банктын ченемдик документтери жана банктын иши жөнүндөгү расмий маалыматтар менен камсыз кылуу, ошондой эле Кыргыз Республикасынын банктык мыйзамдарын кеңири жайылтуу үчүн Улуттук банктын ченемдик актыларын расмий жарыялоо бул басылманын негизги максаты болуп саналат. Басылма айына бир жолу кыргыз жана орус тилдеринде жарыяланып турат.

Уюштуруучусу - Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы.
Басылма Кыргыз Республикасынын Адилет министрлигинде каттоодон өткөн жана 1998-жылдын 5-октябрында 321-номердеги күбөлүктү алган.

ЖИ Маслов А.С. (Graffa типографиясы)
жана басылып чыгарылган.
Бишкек шаары, Огонбаева көчөсү, 222
2013-жылдын 29-октября басууга кол коюлган.
2013-жылдын 4-ноября басылган.
185 нускада чыгарылат.

© Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, 2013-жыл.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын уруксатысыз басылманы кайсы формада, кайсы каражаттар менен болбосун көчүрүп басууга жана таркатууга жол берилбейт. Кайра басууда жана андан шилтеме келтирүүдө «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары» басылмасына таянуу зарыл.

Нормативные акты Национального банка
Кыргызской Республики

Редакционная коллегия:
Председатель: Садыркулова А.М.
Члены коллегии: Темиров К.А.
Яковлева О.В.
Садыкова Н.О.
Ответственный секретарь: Абдиева К.Т.

По вопросам, связанным с содержанием публикаций, обращайтесь по адресу:
г. Бишкек, ул. Уметалиева, 101, Национальный банк Кыргызской Республики,
Юридический отдел:
телефон: (996 312) 669 034
факс: (996 312) 610 730
http://www.nbkr.kg

По вопросам, связанным с распространением публикаций Национального банка Кыргызской Республики, обращайтесь по адресу:
г. Бишкек, ул. Уметалиева, 101, Национальный банк Кыргызской Республики,
Отдел внешних и общественных связей:
телефон: (996 312) 669 009
факс: (996 312) 61 04 56
http://www.nbkr.kg

Целью издания журнала является официальная публикация нормативных актов Национального банка для обеспечения коммерческих банков и общественности нормативными документами Национального банка и официальной информацией о деятельности Национального банка, а также проведение пропаганды банковского законодательства Кыргызской Республики. Предположительная периодичность издания журнала - один раз в месяц на кыргызском и русском языках.

Учредитель: Национальный банк Кыргызской Республики.
Издание зарегистрировано Министерством юстиции Кыргызской Республики, свидетельство о регистрации СМИ № 321 от 5.10.1998 года.

Подготовлено к печати и отпечатано в типографии «Graffa» ЧП Маслов А.С.
г. Бишкек, ул. Огонбаева, 222
Подписано в печать 29 октября 2013 г.
Отпечатано 4 ноября июля 2013 г.
Тираж 185 экз.

© Национальный банк Кыргызской Республики, 2013 год.

Настоящее издание не подлежит воспроизведению и распространению в любой форме и любыми средствами без разрешения Национального банка Кыргызской Республики. При перепечатке и переводе выдержек ссылка на издание «Нормативные акты Национального банка Кыргызской Республики» обязательна.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын басылмалары

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын жылдык отчету

Басылма Улуттук банктын өткөн жылдагы иши боюнча толук отчету болуп саналат. Ал Республиканын экономикалык өнүгүшү, Улуттук банктын акчакредит саясаты, финансылык отчету жөнүндө кыскача маалыматтарды, Улуттук банктын ишине тиешелүү жалпы маалыматтарды, статистикалык тиркемелерди камтыйт. Кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарыяланат.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын бюллетени

Маалыматтык басылма Кыргыз Республикасынын экономикасына негизги макроэкономикалык көрсөткүчтөрү жана анын секторлору боюнча статистикалык маалыматтарды камтыйт. Ай сайын кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарык көрөт.

Кыргыз Республикасынын төлөм теңдеми

Басылмада тышкы сектордун өнүгүшүндөгү акыркы тенденциялар чагылдырылат. Тиркемелеринде төлөм теңдеминин нейтралдуу формасы, тышкы соода түзүмү, эларалык камдар (резервдер) тышкы карыз боюнча маалыматтарды камтыган таблицалар келтирилген. Чейрек сайын - январь, май, июль, октябрь айларында кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарыяланат.

Кыргыз Республикасында инфляция боюнча баяндама

Басылмада республикада жана анын региондорунда керектөө бааларынын динамикасы, инфляциянын негизги факторлорун анализдөөлөр, Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын акчакредит саясат жагында кабыл алган чечимдери жөнүндөгү маалыматтар камтылып, кийинки мезгилге инфляциялык болжолдоолор келтирилет. Чейрек сайын кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарыяланат.

Кыргыз Республикасынын финансы секторунун туруктуулугу жөнүндө отчет

Басылма Кыргыз Республикасынын финансы системасынын учурдагы абалын экономиканын башка секторлору менен өз ара байланышта кароого алынышы боюнча аналитикалык маалыматты камтыйт. Кыргыз Республикасынын финансы секторунун туруктуулугу жөнүндө коомчулукка маалымдайт. Алты айда бир жолу кыргыз, орус жана англис тилинде жарык көрөт.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын пресс-релизи

Улуттук банкта жана бүтүндөй банк тутумунда бир апта ичинде болуп өткөн жаңылыктарды, Улуттук банктын ыкчам маалыматтарын, финансы рыногу боюнча аналитикалык материалдарды жана жалпыга маалымдоо каражаттары, юридикалык жактар жана жеке адамдар үчүн маалыматтарды камтыйт. Апта сайын кыргыз жана орус тилдеринде жарыяланат.

Издания Национального банка Кыргызской Республики

Годовой отчет Национального банка Кыргызской Республики

Издание является полным отчетом Национального банка за прошедший год. Содержит краткую информацию об экономическом развитии республики и денежно-кредитной политике, финансовую отчетность Национального банка, общие сведения о НБКР, статические приложения. Выпускается на трех языках: кыргызском, русском и английском.

Бюллетень Национального банка Кыргызской Республики

Информационное издание содержит статические сведения по основным макроэкономическим показателям и секторам экономики Кыргызской Республики.
Выпускается на трех языках: кыргызском, русском и английском.

Платежный баланс Кыргызской Республики

«Платежный баланс Кыргызской Республики» отражает последние тенденции в развитии внешнего сектора. В приложениях приводятся таблицы с данными по нейтральной форме платежного баланса, структуре внешней торговли, международным резервам, внешнему долгу. Выпускается ежеквартально - в январе, мае, июле, октябре на кыргызском, русском и английском языках.

Обзор инфляции в Кыргызской Республике

Издание содержит описание динамики потребительских цен в республике и ее регионах, анализ основных факторов инфляции, информацию о решениях Национального банка Кыргызской Республики в области денежно-кредитной политики и представляет прогноз инфляции на предстоящий период. Публикуется ежеквартально на кыргызском, русском и английском языках.

Отчет о стабильности финансового сектора Кыргызской Республики

Издание содержит аналитическую информацию о текущем положении финансовой системы Кыргызской Республики во взаимосвязи с другими секторами экономики. Информирование общественности о стабильности финансового сектора Кыргызской Республики. Выпускается 1 раз в 6 месяцев на трех языках: кыргызском, русском и английском

Пресс-релиз Национального банка Кыргызской Республики

«Пресс-релиз НБКР» содержит хронику событий, происходящих в Национальном банке и банковской системе в целом, оперативную информацию НБКР за неделю, аналитические материалы по финансовому рынку и другую информацию к сведению СМИ (средства массовой информации), юридических и физических лиц. Публикуется еженедельно на русском и кыргызском языках.

МАЗМУНУ

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2013-жылдын 16-августундагы № 30/6 "Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2011-жылдын 29-июнундагы №35/5 "Майда чекене жана утурумдук төлөмдөрдүн пакеттик клиринг системасынын жана Айкын убакыт ыргагында эсептешүүрдүн гросстук системасынын кызмат көрсөтүүлөрүн тарифтерди бекитүү жөнүндө" токтомуна өзгөртүү киргизүү тууралуу" токтому; 8

2. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2013-жылдын 28-августундагы № 32/5 Банктык чекене кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоо боюнча агенттик келишимди түзүүдө коммерциялык банктардын ишине карата негизги талаптар жөнүндө жобого өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу токтому; 11

3. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2013-жылдын 28-августундагы № 32/8 «Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын токтому; 12

4. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2013-жылдын 25-сентябрындагы № 35/12 "Улуттук банк Башкармасынын 2008 - жылдын 27- августундагы № 33/5 токтому менен бекитилген "Кыргыз Республикасынын банкнотторунун жана монеталарынын төлөө күчүнүн белгилери жана аларды алмаштыруу эрежелери жөнүндө" жобого өзгөртүүнү киргизүү тууралуу" токтому; 16

5. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2013-жылдын 25-сентябрындагы № 35/14 "Аманаттарды (депозиттерди) тартпаган микрофинансылык уюмдарда кредиттик тобокелдикти тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө" жобону бекитүү тууралуу" токтому; 18

6. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2013-жылдын 25-сентябрындагы № 35/19 "Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө" токтому; 38

СОДЕРЖАНИЕ

1. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики № 30/6 от 16 августа 2013 года «О внесении изменения в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики № 35/5 от 29 июня 2011 г. «Об утверждении тарифов на услуги Системы пакетного клиринга мелких розничных и регулярных платежей и тарифов на услуги Гроссовой системы расчетов в режиме реального времени»; (Опубликовано на сайте НБКР 23 августа 2013 г.) 42

2. Постановление Правления Национального Банка Кыргызской Республики № 32/5 от 28 августа 2013 года «О внесении изменения в Положение «Об основных требованиях к деятельности коммерческих банков при заключении агентского договора по предоставлению банковских розничных услуг»; (Опубликовано на сайте НБКР 16 сентября 2013 г.) 45

3. Постановление Правления Национального Банка Кыргызской Республики № 32/8 от 28 августа 2013 года «О внесении изменений и дополнений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики»; (Опубликовано на сайте НБКР 06 сентября 2013 г.) 46

4. Постановление Правления НБКР № 35\12 от 25.09.2013г. “О внесении изменения в Положение “О признаках платежности и правилах обмена банкнот и монет Кыргызской Республики”, утвержденное постановлением Правления НБКР № 33/5 от 27.08.2008 года”; (Опубликовано на сайте НБКР 06 октября 2013 г.) 50

5. Постановление Правления НБКР № 35\14 от 25.09.2013г. “Об утверждении Положения о минимальных требованиях по управлению кредитным риском в микрофинансовых организациях, непривлекающих вклады (депозиты)”; (Опубликовано на сайте НБКР 06 октября 2013 г.) 52

6. Постановление Правления НБКР № 35\19 от 25.09.2013г. “О внесении изменений и дополнений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики”; (Опубликовано на сайте НБКР 03 октября 2013 г.) 71

Улуттук банк Башкармасынын 2013 жылдын
16 августундагы № 30/6 токтому

Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2011-жылдын 29-июнундагы №35/5 "Майда чекене жана утурумдук төлөмдөрдүн пакеттик клиринг системасынын жана Айкын убакыт ыргагында эсептешүүлөрдүн гросстук системасынын кызмат көрсөтүүлөрүнө тарифтерди бекитүү жөнүндө" токтомуна өзгөртүү киргизүү тууралуу

Кыргыз Республикасынын "Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө" Мыйзамынын 7 жана 43-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Улуттук банк Башкармасынын 2011-жылдын 29-июнундагы №35/5 "Майда чекене жана утурумдук төлөмдөрдүн пакеттик клиринг системасынын жана Айкын убакыт ыргагында эсептешүүлөрдүн гросстук системасынын кызмат көрсөтүүлөрүнө тарифтерди бекитүү жөнүндө" токтомуна өзгөртүү (кошо тиркелет) бекитилсин.
2. Ушул токтом 2013-жылдын 1-сентябрынан тартып күчүнө кирет.
3. Юридика башкармалыгы:
   - ушул токтомду Улуттук банктын расмий сайтында жарыяласын;
   - расмий жарыялангандан кийин ушул токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде каттоо үчүн Кыргыз Республикасынын Адилет министрлигине жөнөтсүн.
4. Банктык эсептешүүлөр башкармалыгы ушул токтом менен коммерциялык банктарды, "Банктар аралык процессинг борбору" ЖАКты, Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин Борбордук казыналыгын, «Кыргызпочтасы» мамлекеттик ишканасын, областтык башкармалыктарды жана Улуттук банктын Баткен областындагы өкүлчүлүгүн таанныштырсын.
5. Ушул токтомдун аткарылышына контролдукту жүзөгө ашыруу милдети Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын Төрагасынын орун басары, айым Б.Ж. Жеенбаевага ыйгарылсын.

Төрага Асанкожоева З.М.

Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2013-жылдын 16 августундагы № 30/6
токтомуна карата тиркеме

Улуттук банк Башкармасынын 2011-жылдын 29-июнундагы №35/5 “Майда чекене жана утурумдук төлөмдөрдүн пакеттик клиринг системасынын жана Айкын убакыт ыргагында эсептешүүлөрдүн гросстук системасынын кызмат көрсөтүүлөрүнө тарифтерди бекитүү жөнүндө” токтомуна өзгөртүү

- 1 тиркеме төмөнкү редакцияда берилсин:

«1 тиркеме

Кыргыз Республикасында майда чекене жана утурумдук төлөмдөрдүн пакеттик клиринг системасынын кызмат көрсөтүүлөрүнө тарифтер

1. Майда чекене жана утурумдук төлөмдөрдүн пакеттик клиринг системасынын кызмат көрсөтүүлөрүнө төлөөлөр (мындан ары – Пакеттик клиринг системасы) абоненттик төлөмдөн жана Пакеттик клиринг системасынын катышуучуларынын чыгыш төлөмдөрүнөн турат.
2. Пакеттик клиринг системасынын катышуучусунун абоненттик төлөмү айына 20 миң сом суммасында белгиленет.
3. Улуттук банк Башкармасынын 2007-жылдын 22-августундагы №38/11 токтому менен бекитилген жана Адилет министрлигинде 2007-жылдын 29-декабрында 121-07 номеринде каттоодон өткөртүлгөн Кыргыз Республикасында майда чекене жана утурумдук төлөмдөрдүн пакеттик клиринг системасында төлөмдөрдү ишке ашыруу тартиби жөнүндө нускоого ылайык, Пакеттик клиринг системасынын операциялык күн регламентине жараша белгиленген мезгил аралыгында жөнөтүлгөн жана иштелип чыккан системанын катышуучуларынын чыгыш төлөмдөрүн иштеп чыгууга тарифтер, төлөм суммасынын аралыгына жана төлөмдөрдүн келип түшүүсүнө жараша төмөнкү өлчөмдө белгиленет:

Төлөм суммасынын аралыгы, сом менен	Пакеттик клиринг системасына келип түшкөн 1 төлөмдү иштеп чыгууга тарифтер (сом менен):	
	11:00 чейин	11:00 кийин
0,01 - 300,00	0,01	0,01
300,01 - 1 000,00	0,05	0,1
1 000,01 - 5 000,00	0,1	0,5
5 000,01 - 20 000,00	1	2
20 000,01 - 100 000,00	15	25
100 000,01 - 500 000,00	40	45
500 000,01 - 1 000 000,00	55	60

4. Пакеттик клиринг системасынын катышуучулары тарабынан Нускоого ылайык белгиленген операциялык күн регламентин бузуу менен жөнөтүлгөн чыгыш төлөмдөрдү иштеп чыгуу жана иштелип чыккан төлөмдөр үчүн тарифтер төмөнкү өлчөмдө белгиленет:

Төлөм суммасынын аралыгы, сом менен	Пакеттик клиринг системасынын операциялык күн регламентин бузуу менен келип түшкөн 1 төлөмгө тариф (сом менен)
0,01 - 300,00	0,1
300,01 - 1 000,00	1
1 000,01 - 5 000,00	5
5 000,01 - 20 000,00	20
20 000,01 - 100 000,00	250
100 000,01 - 500 000,00	450
500 000,01 - 1 000 000,00	600

5. Пакеттик клиринг системасынын катышуучусунун андан көз каранды эмес себептер боюнча операциялык күн регламентин бузуу менен чыгыш төлөмдөрүн иштеп чыгууга тарифтер, ал факт Улуттук банктын Банктык эсептешүүлөр башкармалыгынын начальниги тарабынан тастыкталган учурда, ушул Тиркеменин 3-пунктуна ылайык белгиленет (саат 11:00 кийинки тариф).».

Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын
2013-жылдын 28-августундагы № 32\5 токтому

“Банктык чекене кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоо боюнча агенттик келишимди түзүүдө коммерциялык банктардын ишине карата негизги талаптар жөнүндө” жобого өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу

Кыргыз Республикасынын “Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө” мыйзамынын 7 жана 43-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Улуттук банк Башкармасынын 2010-жылдын 26-майындагы № 36/7 токтому менен бекитилген “Банктык чекене кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоо боюнча агенттик келишимдерди түзүүдө коммерциялык банктардын ишине карата коюлуучу негизги талаптар жөнүндө” жобого төмөнкү өзгөртүүлөр киргизилсин:

   -Жобонун 34-пунктундагы “3 жана 4-топ” деген сөздөр “3, 4 жана 5-топтор” деген сөздөргө алмаштырылсын.

2. Юридика башкармалыгы:

   - бул токтомду Улуттук банктын расмий сайтында жарыяласын;

   -токтом расмий жарыялангандан кийин Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктун актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн аны Кыргыз Республикасынын Адилет министрлигине жөнөтсүн.

3. Токтом расмий жарыяланган күндөн тартып күчүнө кирет.

4. Төлөм системалары башкармалыгы ушул токтом менен Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарын жана микрофинансылык уюмдарды тааныштырсын.

5. Ушул токтомдун аткарылышына контролдукту жүзөгө ашыруу милдети Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын Төрагасынын орун басары, айым Б.Ж.Жеенбаевага ыйгарылсын.

Төрага Асанкожоева З.М.

**Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын
2013-жылдын 28-августундагы № 32\8 токтому**

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын "Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө" мыйзамынын 7 жана 43-беренелерине таянуу менен Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын төмөнкү ченемдик укуктук актыларына сунушталган төмөнкү өзгөртүүлөр жана толуктоолор бекитилсин:
   - Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2006-жылдын 30-октябрындагы N32/2 токтому менен бекитилген "Кыргыз Республикасында пилоттук долбоордун алкагында ислам каржылоо принциптерин ишке ашыруу жөнүндө" жобого;
   - Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2009-жылдын 23-сентябрындагы №38/8 токтому менен бекитилген «Ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык жүзөгө ашырылган операциялар жөнүндө» жобого;
   - Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2009-жылдын 30-сентябрындагы №39/4 токтому менен бекитилген «Ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык түзүлүүчү типтүү келишимдерге карата талаптар жөнүндө» убактылуу жобого.
2. Токтом расмий жарыялангандан 15 күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.
3. Юридика башкармалыгы:
   - ушул токтомду Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын расмий сайтына жарыяласын;
   - токтом расмий жарыялангандан кийин аны Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын Мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Адилет министрлигине жөнөтсүн.
4. Көзөмөл методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгы ушул токтом менен коммерциялык банктарды тааныштырсын.
5. Ушул токтомдун аткарылышына контролдук Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын Төрагасынын орун басары З.Л. Чокоев мырзага жүктөлсүн.

Төрага Асанкожоева З.М.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2013-жылдын 28-августундагы №32/8 токтомуна тиркеме

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөр жана толуктоолор

1. Улуттук банк Башкармасынын 2006-жылдын 30-октябрындагы №32/2 токтому менен бекитилген "Кыргыз Республикасында пилоттук долбордун алкагында ислам каржылоо принциптерин жүзөгө ашыруу жөнүндө" жобого төмөнкүдөй өзгөртүүлөр жана толуктоолор киргизилсин:

1) 2-бөлүктүн 2.3-главасынын 6-пунктундагы он биринчи абзац төмөнкү редакцияда берилсин:

«Банк, сатып алуу-сатуу келишимин өз алдынча сыяктуу эле, агенти аркылуу да түзө алат. Банк, агенти катары кардарды дайындашы мүмкүн, мында кардар банктын эсебинен, анын атынан жана тапшыруусу боюнча агенттик келишимде белгиленген шарттарда иш алып барат, анда төмөнкү шарттар камтылууга тийиш: келишимдин предмети, тараптардын жана товардын аталышы, төлөө шарттары жана мөөнөттөрү, сатып алуу-сатуу операциясын тастыктаган документтер, башка шарттар".

2) 2-бөлүктүн 2.3-главасынын 6-пунктундагы а) пунктчасы төмөнкү редакцияда берилсин:

«а) банк Сатуучуга товар үчүн акча каражаттарын агент катары иш алып барган кардардын эсебине чегербестен өзү төлөөгө тийиш. Банк акча каражаттарын агент катары иш алып барган кардарга төмөнкү учурларда гана сунуштай алат:

- товарды сатуучу катары Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарына ылайык иш алып барган жеке ишкер саналган учурда;
- товар Кыргыз Республикасынын чегинен тышкары сатылып алынган учурда.

Мында агенттик келишимдердин алкагында агент катары кардарларга сунушталган акча каражаттардын чогуу алгандагы көлөмү «Мурабаха» операциялары боюнча банктын каржылоо портфелинин 20% ашпоого тийиш".

3) 2-бөлүктүн 2.6-главасы төмөнкү мазмундагы 50-пункт менен толукталсын:

«Эгерде, келишим предметинен болгон, Банктын өндүрүштү же курулушту аяктоо боюнча айкын чыгымдары эсептелген сарптоолордон кыйла азыраак болсо же эгерде Банк келишим предметин алуу жана контракттык милдеттенмелерин аткаруу үчүн Параллель Истиснаа келишимин түзгөн тараптан жеңилдик алууга аракеттенип жатса, банк

түпкү сатып алуучуга жеңилдик бербөөгө укуктуу жана Банктын эсептелген сарптоолордон тышкары тапкан суммасын же анын бөлүгүн алууга түпкү сатып алуучунун укугу жок. Ушул эреже, өндүрүштүн айкын чыгымдары эсептелинген сарптоолордон кыйла жогору болгон учурда да колдонулат. Мында, банк тарабынан киреше түрүндө алынган айырма, банктын башка операциялары боюнча кирешелеринде чагылдырылууга тийиш.

II. Улуттук банк Башкармасынын 2009-жылдын 23-сентябрындагы №38/8 токтому менен бекитилген "Ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык жүзөгө ашырылган операциялар жөнүндө" жобого төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

1) 2-бөлүктүн 2.3-главасынын 2.3.6-пунктундагы он биринчи абзацы төмөнкү редакцияда берилсин:

«Банк, сатып алуу-сатуу келишимин өз алдынча сыяктуу эле, агенти аркылуу да түзө алат. Банк агенти катары кардарды дайындашы мүмкүн, мында кардар банктын эсебинен, анын атынан жана тапшыруусу боюнча агенттик келишимде белгиленген шарттарда иш алып барат, анда төмөнкү шарттар камтылууга тийиш: келишимдин предмети, тараптардын жана товардын аталышы, төлөө шарттары жана мөөнөттөрү, сатып алуу-сатуу операциясын тастыктаган документтер, башка шарттар".

2) 2-бөлүктүн 2.3-главасынын 2.3.6-пунктундагы а) пунктчасы төмөнкү редакцияда берилсин:

«а) банк Сатуучуга товар үчүн акча каражаттарын агент катары иш алып барган кардардын эсебине чегербестен өзү төлөөгө тийиш. Банк акча каражаттарын агент катары иш алып барган кардарга төмөнкү учурларда гана сунуштай алат:

- товарды сатуучу катары Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарына ылайык иш алып барган жеке ишкер саналган учурда;
- товар Кыргыз Республикасынын чегинен тышкары сатылып алынган учурда.

Мында агенттик келишимдердин алкагында агент катары кардарларга сунушталган акча каражаттардын чогуу алгандагы көлөмү Улуттук банк тарабынан белгиленет".

III. Улуттук банк Башкармасынын 2009-жылдын 30-сентябрындагы №39/4 "Ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык түзүлгөн типтүү келишимге карата талаптар жөнүндө" убактылуу жобого төмөнкүдөй өзгөртүү киргизилсин:

1) 2-бөлүктүн 2-главасынын 2.1.5-пунктундагы экинчи сүйлөм төмөнкү редакцияда берилсин:

«Банк агенти катары кардарды дайындашы мүмкүн, мында кардар банктын эсебинен, анын атынан жана тапшыруусу боюнча агенттик келишимде белгиленген шарттарда иш алып барат, анда төмөнкү шарттар камтылууга тийиш: келишимдин предмети, тараптардын жана товардын аталышы, төлөө шарттары жана мөөнөттөр, сатып алуу-сатуу операциясын тастыктаган документтер, башка шарттар".

2) 2-бөлүктүн 2-главасынын 2.1.5-пунктундагы а) пунктчасы төмөнкү редакцияда берилсин:

«а) банк Сатуучуга товар үчүн акча каражаттарын агент катары иш алып барган кардардын эсебине чегербестен өзү төлөөгө тийиш. Банк акча каражаттарын агент катары иш алып барган кардарга төмөнкү учурларда гана сунуштай алат:

- *товарды сатуучу катары Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарына ылайык иш алып барган жеке ишкер саналган учурда;*
- *товар Кыргыз Республикасынын чегинен тышкары сатылып алынган учурда.*

Мында агенттик келишимдердин алкагында агент катары кардарларга сунушталган акча каражаттардын чогуу алгандагы көлөмү Улуттук банк тарабынан белгиленет".

Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2013-жылдын 25-сентябрындагы № 35\12 токтому

Улуттук банк Башкармасынын 2008-жылдын 27-августундагы №33/5 токтому менен бе-китилген «Кыргыз Республикасынын банкнотторунун жана моненталарынын төлөө күчүнүн белгилери жана аларды алмаштыруу эрежелери жөнүндө» жобого өзгөртүүнү киргизүү тууралуу

Улуттук банк Башкармасынын 2008-жылдын 27-августундагы №33/5 токтому менен бекитилген «Кыргыз Республикасынын банкнотторунун жана монеталарынын төлөө күчүнүн белгилери жана алар-ды алмаштыруу эрежелери жөнүндө» жобого сунуш кылынган өзгөртүүнүн долбоорун карап көрүү ме-нен, Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө» мыйзамынын 43-статьясына ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Улуттук банк Башкармасынын 2008-жылдын 27-августундагы №33/5 токтому менен бекитилген, Кыргыз Республикасынын Адилет министрлигинде 2008-жылдын 2-октябрындагы № 122-08 катто-одон өткөн «Кыргыз Республикасынын банкнотторунун жана монеталарынын төлөө күчүнүн белги-лери жана аларды алмаштыруу эрежелери жөнүндө» жобого сунуш кылынган өзгөртүү (кошо тир-келет) киргизилсин.
2. Бул токтом Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын расмий сайтында жарыялансын.
3. Расмий жарыялангандан кийин Юридика Башкармалыгы бул токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын Мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республи-касынын Адилет министрлигине жөнөтсүн.
4. Ушул токтом расмий жарыялангандан 15 күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.
5. Накталай акча менен иш алып баруу башкармалыгы ушул токтом менен коммерциялык банктарды, финансы-кредит мекемелерин, Улуттук банктын областтык башкармалыктарын жана Улуттук банк-тын Баткен өкүлчүлүгүн тааныштырсын.
6. Ушул токтомдун аткарылышына контролдукту жүзөгө ашыруу милдети Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын Башкармасынын мүчөсү, айым С.К. Алыбаевага ыйгарылсын.

Төрага Асанкожоева З.М.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын
2013-жылдын 25-сентябрындагы № 35\12
токтомуна карата тиркеме

Улуттук банк Башкармасынын 2008-жылдын 27-августундагы №33/5 токтому менен бекитилген «Кыргыз Республикасынын банкнотторунун жана монеталарынын төлөө күчүнүн белгилери жана аларды алмаштыруу эрежелери жөнүндө» жобого өзгөртүү

Улуттук банк Башкармасынын 2008-жылдын 27-августундагы №33/5 токтому менен бекитилген «Кыргыз Республикасынын банкнотторунун жана монеталарынын төлөө күчүнүн белгилери жана аларды алмаштыруу эрежелери жөнүндө» жобого төмөнкүдөй өзгөртүү киргизилсин:

16 – пункт төмөнкүдөй редакцияда берилсин:

“16. Ушул жобонун 2 жана 3-пункттарында келтирилген зыянга учураган банкнотту/монетаны жарактуу банкнотко алмаштыруу, ошондой эле бир нарктагы банкнотту/монетаны экинчисине алмаштыруу, Улуттук банкта, коммерциялык банктарда жана финансы-кредит мекемелеринде, суммаларда чектөөлөрсүз жана көрсөткөн кызмат үчүн акы өндүрүп алуусуз жүргүзүлөт.”.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2013-жылдын 25-сентябрындагы № 35\14 токтому

"Аманаттарды (депозиттерди) тартпаган микрофинансылык уюмдарда кредиттик тобокелдикти тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө" жобону бекитүү тууралуу

Кыргыз Республикасынын "Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө" мыйзамынын 7-жана 43- беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. "Аманаттарды (депозиттерди) тартпаган микрофинансылык уюмдарда кредиттик тобокелдикти тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө" жобо (кошо тиркелет). бекитилсин.
2. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2012-жылдын 28-ноябрындагы N 45/8 "Микрофинансылык уюмдарга карата талаптар жөнүндө" токтому күчүн жоготту деп таанылсын.
3. Юридика башкармалыгы:
   - бул токтомду Улуттук банктын расмий сайтында жарыяласын;
   - токтом расмий жарыялангандан кийин Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Адилет министрлигине жөнөтсүн.
4. Көзөмөл методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгы ушул токтом менен депозиттерди тартпаган микрофинансылык уюмдарды жана Микрофинансылык уюмдар ассоциациясын тааныштырсын.
5. Токтом расмий жарыялангандан бир ай өткөндөн кийин күчүнө кирет.
6. Ушул токтомдун аткарылышына контролдук Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын Төрагасынын орун басары З.Л. Чокоев мырзага жүктөлсүн.

Төрага Асанкожоева З.М.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2013-жылдын 25-сентябрындагы № 35\14 токтому менен бекитилди

“Аманаттарды (депозиттерди) тартуу менен иш алып барбаган микрофинансылык уюмдарда кредиттик тобокелдикти тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө”

ЖОБО

1. Жалпы жоболор
2. Кредиттик тобокелдиктерди тескөөнү уюштурууга карата негизги талаптар
3. Кредиттик саясат
4. Микрокредитти алууга билдирмелерди кароо
5. Кардарлардын укуктары
6. Кредиттик келишимге карата талаптар жана аны түзүү тартиби
7. Микрокредитти төлөө булактары

1-тиркеме. Карыз алуучунун кредиттик досьесине карата минималдуу талаптар

2-тиркеме. Микрофинансылык уюмдардын кардарларынын даттануу жана сунуштар китепчеси

3-тиркеме. МФУлардын кардаларынын укуктарынын, чыгашаларынын (төлөмдөрүнүн) тизмеси

1. ЖАЛПЫ ЖОБОЛОР

1. Ушул жобо, Кыргыз Республикасынын “Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө”, “Кыргыз Республикасындагы микрофинансылык уюмдар жөнүндө” мыйзамдарына, Кыргыз Республикасынын аймагында микрофинансылык компаниялардын ишин жөнгө салуунун убактылуу эрежелерине, “Микрокредиттик компанияларды жана микрокредиттик агенттиктерди түзүү жөнүндө” жобого, ошондой эле башка ченемдик укуктук актыларга ылайык иштелип чыккан жана аманаттарды (депозиттерди) тартпаган микрофинансылык компанияларга, микрокредиттик компанияларга жана микрокредиттик агенттиктерге (мындан ары - МФУ) жайылтылат.
2. Кредиттик келишимге, аны түзүүгө жана МФУларда кредиттик тобокелдикти тескөөнүн шайкеш системасын калыптандырууга карата минималдуу талаптарды аныктоо, ушул Жобонун максаты болуп саналат.
3. МФУлар өз ишин Кыргыз Республикасынын “Кыргыз Республикасындагы микрофинансылык уюмдар жөнүндө” мыйзамына жана Кыргыз Республикасынын башка мыйзамдарына, ошондой эле МФУлар Уставына

ылайык жана Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын (мындан ары – Улуттук банк) лицензия/күбөлүгүнүн негизинде жүзөгө ашырууга милдеттүү.

4. Микрокредиттөө операциялары Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген чектөөлөрдүн алкагында, карыз алуучу менен макулдашылган шарттарда, юридикалык жактардан, уюштуруучулардан (акционерлерден), финансы-кредиттик мекемелерден жана/же эл аралык финансылык уюмдардан тартылган өздүк же карыздык каражаттардын эсебинен жүзөгө ашырылат.
5. Ушул жобонун максаттары үчүн төмөнкү негизги түшүнүктөр колдонулат:
   - *Төлөмдөр графиги* – кредиттик келишимге карата, микрокредитти кайтарып берүү жана пайыздарды төлөө мөөнөттөрүн жана суммаларын аныктаган милдеттүү тиркеме;
   - *Кошо жоопкерчиликтүү топ* – катышуучу-жеке адамдардын (жок эле дегенде 3 киши) өз ыктыярлары менен топко биригүүсү, алар Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык, топтун ар бир мүчөсүнүн милдеттенмелеринин аткарылышына жана алынган кредиттик каражаттардын толук кайтарылышына кандай гана шарттарда болбосун биргелешип жооп тартышат;
   - *Топтук кредиттер* – кошо жоопкерчиликтүү топтун мүчөлөрүнө, кошо жоопкерчилик алдында берилген кредиттер;
   - *Карыз алуучу* – МФУдан мөөнөттүүлүк, төлөөгө жөндөмдүүлүк, кайтарымдуулук шарттарында белгилүү бир максаттарга кредит алган жеке адам же юридикалык жак, кошо жоопкерчиликтүү топ;
   - *Кардар* – МФУнун кызмат көрсөтүүлөрүнө кайрылган же алардан пайдаланып жаткан жеке адам же юридикалык жак, кошо жоопкерчиликтүү топ;
   - *Таламдардан улам келип чыккан чыр-чатак* – МФУнун кызматкеринин жеке кызыкчылыгы кредит берүү чечимин кабыл алуу процессине таасир этиши, ошол эле учурда МФУнун таламдарына зыян келтириши мүмкүн болгон жагдай;
   - *Кредиттик тобокелдик* – карыз алуучулар тарабынан МФУлардын активдерин кайтарып берүү боюнча милдеттенмелер келишим мөөнөттөрү жана шарттарына ылайык аткарылбай калуу тобокелдиги;
   - *Микрокредит (мындан ары - кредит)* – жеке адамга, кошо жоопкерчиликтүү топко же юридикалык жакка МФУнун Уставына жана Кыргыз Республикасынын “Кыргыз Республикасында микрофинансылык уюмдар жөнүндө” мыйзамдын 2-беренесине ылайык

берилген акча каражаттары. Кредиттин өлчөмү Улуттук банк тарабынан белгиленген өлчөмдөн ашпоого тийиш. Ошондой эле, ушул Жобонун максаттарында кредит дегенден улам, өзүнө кредиттик тобокелдикти камтыган активдер жана баланстан тышкаркы милдеттенмелерди түшүнүүгө болот;

- *Байкоо органы* – МФУга жалпы жетекчиликти жүзөгө ашырган, МФУнун башкаруу органы (Директорлор кеңеши/Байкоо кеңеши же МФУнун уюштуруу документтерине ылайык башка ыйгарым укуктуу жак);
- *Аткаруу органы* – МФУга коллегиалдык же жеке күндөлүк жетекчиликти жүзөгө ашыруучу башкаруу органы (Башкарма/Төрага /Директор/Башкаруучу же МФУнун уюштуруу документтерине ылайык башка ыйгарым укуктуу жак);
- *Проблемалуу кредиттер* – карыз алуучу тарабынан МФУ менен түзүлгөн келишим шарттары аткарылбаган кредиттер, же кандайдыр-бир жагдайлардан улам (мисалы, форс-мажордук жагдайлардын орун алышы же финансылык кыйынчылыктардын келип чыгышы), МФУ алдындагы милдеттенмелердин аткарылышына жана кредиттин төлөнүшүнө коркунуч туулат;
- *Форс-мажордук жагдайлар* – жаратылыш кырсыктарын (суу каптоо, жер титирөө, өрт жана башка жаратылыш же техногендик кырсыктар), эпидемияларды, өзгөчө кырдаалдардын киргизилишин, массалык баш аламандыктарды, талап-тоноочулукту, аскердик аракеттер ж.б. сыяктуу окуяларды камтыган, бирок, чектелип калбаган жагдайлар.

2. КРЕДИТТИК ТОБОКЕЛДИКТЕРДИ ТЕСКӨӨНҮ УЮШТУРУУГА КАРАТА НЕГИЗГИ ТАЛАПТАР

6. МФУнун калкка жеткиликтүү кызматтарды сунуштоо, жакырчылыкты жоюуга көмөктөшүү, жумуштуулук деңгээлин жогорулатуу, ишкердикти өнүктүрүүгө жана Кыргыз Республикасынын калкын социалдык жактан мобилизациялоого көмөктөшүү боюнча негизги максаттарынын ишке ашырылышына - төмөнкүлөргө микрокредиттерди берүү аркылуу жетишүүгө болот:
    - калктын аз камсыз болгон катмарынын, аялдардын жана алыскы аймактарда жашоочулардын баштапкы бизнести түзүүлөрүнө;
    - жүргүзүлүп жаткан бизнести колдоого жана аны өнүктүрүүгө;
    - мыйзамга каршы келбеген керектөө жана башка максаттарга;

7. МФУлар анын тиешелүү башкаруу органдары (документтин статусуна жараша Байкоочу орган же Аткаруу органы) тарабынан бекитилүүгө тийиш болгон тиешелүү ички ченемдик документтерди (саясаттарды жана жол-жоболорду) иштеп чыгууга милдеттүү. Бул документтерде төмөнкүлөр алдын-ала каралууга тийиш:
   - МФУнун Уставы жана Кыргыз Республикасынын “Кыргыз Республикасындагы микрофинансылык уюмдар жөнүндө” мыйзамында аныкталган иш-аракеттердин максаттарын ишке ашыруу боюнча чараларды ачып көрсөтүү, алардын аткарылышына МФУнун Байкоо жана Аткаруу органдары жоопкерчилик тартат;
   - билдирмени кароого, кредиттерди берүүгө, кредиттик келишимди түзүүгө жана ал боюнча тиешелүү документтерди киргизүүгө, ошондой эле кредиттик тобокелдикти аныктоо, өлчөө, ага мониторинг жүргүзүү жана контролдукка алууга тийиштүү, кредиттөө боюнча операцияларга карата бардык шарттар жана негизги талаптар. Мында ар бир кредиттик продукт боюнча толук сүрөттөөлөр МФУнун тиешелүү ченемдик документтеринде чагылдырылууга тийиш.
8. МФУнун ички ченемдик документтери ушул Жободо, Улуттук банктын башка ченемдик укуктук актыларында жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында берилген талаптарга ылайык келүүгө тийиш.
9. МФУлар микрокредиттөөнү мөөнөттүүлүк, төлөөгө жөндөмдүүлүк, кайтарымдуулук шарттарында жүзөгө ашырышат.
10. МФУлар өз ишин кардарларга карата алардын экономикалык кызыкчылыктарын жана мүмкүнчүлүктөрүн эске алуу менен жана Кыргыз Республикасынын коммерциялык жана банктык сыр жөнүндө мыйзамынын талаптарын сактоодо, ак ниеттүүлүк, ачык-айкындуулук, аныктык принциптеринде жүзөгө ашырышат.

3. КРЕДИТТИК САЯСАТ

11. МФУнун кредиттик иши анын тиешелүү органы тарабынан бекитилген кредиттик саясаттын негизинде жүзөгө ашырылат.
12. Кредиттик саясат МФУлардын кызматкерлери кредиттерди сунуштоо, тариздөө, мониторинг жүргүзүү, классификациялоо жана кредиттик тобокелдиктерди тескөө иштеринде колдонууга милдеттүү болушкан стратегияны, параметрлерди жана жол-жоболорду аныктайт.
13. МФУнун кредиттик саясатында кредиттерди берүүгө, мониторинг жүргүзүүгө жана кайтарып берүүгө тиешелүү бардык негизги жоболор чагылдырылууга тийиш, анын ичинде:

1) төмөнкүлөрдү кошо алганда, жалпы жоболор:
   - потенциалдуу карыз алуучулардын курамы;
   - кредиттердин кредиттөө максаттарына жана башка шарттарга жараша түрлөрү. Мында, типтүү кредиттик продукттар жана аларга карата келишимдер унификацияланууга тийиш;
   - кредиттөө тартибин жана сандык чектөөлөрүн (лимиттерди), анын ичинде инсайдерлерге/аффилирленген жактарга жана алардын тугандарына берилген кредиттер, ошондой эле ири кредиттер боюнча;
   - кредиттөө мөөнөттөрүн, анын ичинде бизнестин сезондуулугун, мезгилдүүлүгүн эске алуу менен;
   - потенциалдуу карыз алуучулардын төлөөгө жөндөмдүүлүгүн аныктоо тартиби;
   - пайыздык чендерди калыптандыруу тартиби (номиналдык/эффективдүү);
   - валютанын түрү;
   - кредиттик портфелдин түзүмүн (тармактар, валюталар жана башка белгилер боюнча);
   - кредиттин тигил же бул түрүнө мүнөздүү потенциалдуу тобокелдиктер жана аларды төмөндөтүү методдору/ыкмалары;
   - индексацияланган кредиттерди берүүгө тыюу салуу;

2) кредитти тариздөө тартиби, анын ичинде:
   - кредиттерди берүү жана жактыруу тартиби;
   - күрөөгө баа берүү тартиби;
   - кредиттердин ордун жабуу графигин кошо алганда, алардын туура таризделишине контролдукту жүзөгө ашыруу;
   - документтердин формалары;
   - күндөлүк жана проблемалуу кредиттер менен иштөө тартиби;

3) кредиттерди тескөө боюнча талаптар, анда төмөнкүлөр камтылат:
   - карыз алуучунун шайкеш кредиттик досьесин калыптандырууга жана түзүүгө карата талаптар;
   - кредиттерге жана кредиттик келишимдердин шарттарынын МФУнун ички жол-жоболоруна ылайык аткарылышына мониторинг жүргүзүү боюнча талаптар;
   - кредиттерди пролонгациялоо, реструктуризациялоо, ошондой эле алар боюнча мөөнөтүндө төлөнбөгөн карыздар төлөнгөн учурда кредиттерди жаңыртуу шарттары;

- кредиттерди классифияциялоо системасын аныктоо жана потенциалдуу жоготуулардын жана чыгым тартуулардын ордун жабууга карата камдарды (РППУ) түзүүгө чегерүүлөрдүн маанисин белгилөө, мында Улуттук банк Башкармасынын 2003-жылдын 22-октябрындагы №31/3 токтому менен бекитилген "Кыргыз Республикасындагы жеке адамдардан жана юридикалык жактардан аманаттарды кабыл алууну жүзөгө ашыруу укугуна ээ эмес микрофинансылык уюмдар тарабынан активдерди классификациялоо жана потенциалдуу жоготуулардын жана чыгымдардын ордун жабууга кам түзүүнүн жалпы принциптери жөнүндө" убактылуу жободо, ошондой эле Улуттук банк Башкармасынын 2006-жылдын 2-мартындагы №5/6 токтому менен бекитилген "Белгилүү бир критерийлерге жооп берген кредиттердин атайын классификациясын колдонуунун убактылуу тартибинде" белгиленген РППУну түзүүгө чегерүүлөрдүн мааниси сакталууга тийиш;
- кредиттер боюнча мөөнөтүндө төлөнбөгөн жана төлөнбөгөн карыздарды кайтарып алуу боюнча иш тартиби;

4) кредиттөө процессинде МФУлардын кызматкерлеринин милдеттерин жана ыйгарым укуктарын бөлүштүрүү/бөлүү:
   - кредиттерди түрүнө жана өлчөмүнө жараша, аларды берүү укугун ыйгаруу;
   - күндөлүк кредиттерди администрлөө (мониторинг жүргүзүү) боюнча;
   - проблемалуу карыз алуучулардын карыздарын кайтарып алуу боюнча.

14. Ири кредиттерди, МФУнун инсайдерлерине/аффилирленген жактарына кредиттерди берүү, ошондой эле проблемалуу кредиттерди эсептен алып салуу МФУнун Байкоо органы тарабынан жактырылгандан кийин жүргүзүлөт.
15. МФУнун кардардын тууганы болуп саналган жана кредиттерди берүү боюнча чечимдерди кабыл алуу жагында ыйгарым укукка ээ болгон кызматкери, бул кардарга кредиттерди берүү жөнүндө чечим кабыл алууга тийиш эмес.
16. МФУнун Аткаруу органы МФУнун кредиттик саясатынын аткарылышы үчүн жоопкерчилик тартат жана МФУнун ишине кредиттик тобокелдикти аныктоо, өлчөө, мониторинг жүргүзүү жана аны контролдукка алуу саясатын, жобосун жана жол-жоболорун иштеп чыгууга жана жайылтууга милдеттүү.

4. МИКРОКРЕДИТТИ АЛУУГА БИЛДИРМЕЛЕРДИ КАРАП ЧЫГУУ

17. МФУлар ички ченемдик документтеринде кардар тарабынан кредит алуу үчүн берилген документтерди кароо мөөнөтүн белгилөөгө тийиш.
18. МФУ кардарларга жок эле дегенде төмөнкү шарттарды сактаган учурда кредиттерди берет:
    1) кардар билдирмеде карызга алынган каражаттарды пайдалануу максаттарын көрсөтүү менен кредит алуу үчүн кайрылган шартта;
    2) Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык, кардар эрезеге жеткен, ишке жарамдуу болгон шартта.
19. Кредит алуу үчүн кардар жок дегенде ушул жобонун 1-тиркемесинин 1-, 2- жана 3-пунктунда сунушталган документтерди берүүсү зарыл.
20. Билдирмелерди карап чыгуу регламенти жок эле дегенде төмөнкү баскычтардан турууга тийиш:
    1) кардарлардын кредиттерди алууга билдирмелерди каттоо Журналына, билдирмелерди каттоо (мындан ары - Журнал). МФУда маалыматты коргоо жана сакталышын камсыз кылган коопсуздук системалары орнотулуп, маалыматтан санкциясыз пайданалууга жана өзгөртүүлөрдү киргизүүгө мүмкүн болбогон шартта, журналды электрондук түрдө жүргүзүүгө жол берилет;
    2) кардар тарабынан билдирмеде көрсөтүлгөн маалыматтарды текшерүү;
    3) кардар-потенциалдуу карыз алуучу менен аңгемелешүү жүргүзүү;
    4) кардар тарабынан берилген документтерге алдын-ала экспертиза жүргүзүү;
    5) кардардын төлөөгө жөндөмдүүлүгүн тастыктоочу акча каражат булактарына баа берүү;
    6) кредит берүү жөнүндө чечим;
    7) кардарга МФУда белгиленген тартипте кредит берүү/кредит берүүдөн баш тартуу жөнүндө маалымдоо, бул, формасы МФУ тарабынан белгиленген Журналга катталат.
21. Эгерде, кредит боюнча кызматкер же кредит берүү чечимин кабыл алууда катышкан кайсы гана жак болбосун, потенциалдуу кардар менен таламдардан улам келип чыккан талаш-тартыш мамилелеринде болсо, анда ал аталган карыз алуучуга кредит берүү боюнча чечим кабыл алууга катышууга тийиш эмес.

МФУнун кызматкерлери өз функционалдык милдеттеринин чегинде гана кардарлар менен өз ара аракеттенүүгө тийиш жана кардарга сый акы катары кредит берүүдө ортомчу сыяктуу көмөктөшүү укугуна ээ эмес.

5. КАРДАРЛАРДЫН УКУКТАРЫ

22. Кредиттик келишимге кол коюлганга чейин, кардар төмөнкүлөргө укуктуу болот:

   1) кредиттик келишимдин долбоорун ага тиркелген бардык документтери менен колуна алууга жана юридикалык консультация алуу үчүн МФУнун чегинен тышкары кайрылууга, мында кардарга аталган келишим менен таанышууга берилген убакыт бир күндөн кем эмес, бирок, үч күндөн ашпоого тийиш;

   2) МФУ кызматкерлерине төмөнкү маалыматты түшүндүрүү жана аларды чечмелеп берүү боюнча консультацияларды алуу үчүн кайрылууга:

   - кардардын тандоосу боюнча мамлекеттик жана/же расмий тилде, кредиттик продукттун толук наркы жөнүндө маалыматты кошо алганда, кредиттерди берүү шарттары жөнүндө;

   - карызгердин анын ичинде өзүнүн финансылык абалы жөнүндө так эмес маалыматты бергендиги үчүн жоопкерчилигин, милдеттерин кошо алганда,   кредиттик келишимдин шарттары жөнүндө, ошондой эле кредит алууга жана кредиттик келишимдин шарттарынын бузулушуна, күрөөлүк камсыздоону сунуштоого жана кепилдик берүүгө байланыштуу тобокелдиктер жөнүндө;

   - кредиттик келишим шарттарынын өзгөрүшү ыктымалдуулугу жана тартиби жөнүндө;

   - кредит алуу, тейлөө жана аны кайтарууга байланыштуу бардык төлөмдөрдүн тизмеси жана өлчөмү жөнүндө (ушул Жобого карата 3-тиркеме).

23. Кардар кредиттик келишимге кол койгон учурдан тартып, акча каражаттарын алган же келишим боюнча лизингге тиешелүү мүлккө төлөөлөрдү жүргүзгөн учурга чейин кайтарымсыз негизде кредит алуудан баш тартууга.

24. Кредиттик келишимге кол коюлгандан жана МФУдан акча каражаттарын алгандан кийин кардар төмөнкүлөргө укуктуу:

   1) МФУлардан карыздын өлчөмү жөнүндө маалыматты жана кредиттик келишимдин шарттары өзгөргөн учурда - төлөмдөрдүн жаңы графигин алууга;

   2) кредит боюнча карызын мындай кайтаруу күнүнө отуз күн калганга чейин МФУга алдын-ала билдирүү шарты менен мөөнөтүнөн мурда, эч кандай айыптык санкцияларсыз толук же жарым-жартылай төлөөгө;

   3) МФУга кредитти пролонгациялоо же реструктуризациялоо өтүнүчү

менен кайрылууга. Карыз алуучу МФУга кредитти пролонгациялоо же реструктуризациялоо өтүнүчү менен кат түрүндө кайрылган шартта, МФУ аны карап чыгууга жана кат ээсине аталган кайрылуу боюнча чечимин кат түрүндө билдирүүгө тийиш;

4) эгерде, кредиттин негизги суммасынын 50 пайызынан көбүрөөгү төлөнгөн болсо, МФУнун ички документтеринин талаптарына ылайык жана МФУнун макулдугу менен коюлган күрөөнүн ордуна наркы кредит боюнча калган сумманы жапкан башка күрөөнү сунуштоого.

25. Пайыздык чендердин, ошондой эле комиссиялык сый акылардын жана кызмат көрсөтүүлөргө тарифтердин өлчөмү ачык-айкын болууга тийиш жана коммерциялык же банктык сыр болуусу мүмкүн эмес.

26. МФУнун кредиттик ишинин ачык-айкындуулугун арттыруу жана кардарлардын кредиттөө шарттарынан кабардар болуусун жакшыртуу максатында, МФУнун тейлөө жайларында төмөнкү маалыматтарды камтыган маалымат такталары жайгаштырылууга тийиш:

1) кредит боюнча пайыздык төлөмдөрдүн төлөнбөй жана негизги сумманын кайтарылбай калышы менен байланышкан тобокелдиктерди кошо алганда, кредиттерди берүү жана аны төлөө тартиби, шарттары жөнүндө;
2) топтук кредит алуу критерийлери жана кошо жоопкерчиликтүү топтун катышуучуларынын жоопкерчиликтери жөнүндө;
3) кредит, туумдар жана айыптык санкциялар боюнча төлөмдөрдү эсептөө тартибин түшүндүрүү жөнүндө;
4) эффективдүү пайыздык чендин өлчөмү жөнүндө;
5) кредит алуу үчүн керектүү документтердин тизмеси жөнүндө;
6) кардардын укуктары жана анын милдеттери жөнүндө;
7) МФУда даттануулар жана сунуштар Китепчесинин болушу тууралуу;
8) Улуттук банктын ченемдик-укуктук актыларынын жана МФУнун кредиттөө процессин регламентке салуучу ички ченемдик документтеринин тизмеси жөнүндө.

27. МФУ кардар менен кредиттик келишим түзгөнгө (кол койгонго) чейин төмөнкүлөргө милдеттүү:

- кардарга таанышып чыгуу үчүн карыз алуучуга атайын даярдалган Эскерткичтерди берүүгө;
- кардарга даттанууларды кароонун жол-жобосу жөнүндө жана МФУда суроо-талаптарды, даттанууларды алуу жана аларды кароо үчүн жооп берүүчү байланыш адамы тууралуу жана кардар даттануулар жана сунуштар Китепчесине (мындан ары - Китепче) өз сын-пикирлерин жана сунуштарын жазып коюуга укуктуу экендигин

маалымдоо, ал номерленип, көктөлүп, ошондой эле МФУнун Аткаруу органы тарабынан кол коюлуп жана мөөр менен бекемделүүгө тийиш (ушул жобого карата 2-тиркеме). Китепте камтылган маалыматтар алты жылдан кем эмес мөөнөткө сакталуусу зарыл.

28. Бардык документтер толук иликтенгенден кийин МФУ берилген билдирмеге ылайык, кардарга кредит берүү же кредит берүүдөн баш тартуу жөнүндө чечим кабыл алат.

МФУ кредит берүүдөн баш тарткан учурда, анда белгиленген тартипке ылайык, бардык себептерди көрсөтүү менен өз чечимин негиздөөгө, ошондой эле кабыл алынган чечими тууралуу кардарга маалымдоого тийиш.

6. КРЕДИТТИК КЕЛИШИМГЕ КАРАТА ТАЛАПТАР ЖАНА АНЫ ТҮЗҮҮ ТАРТИБИ

29. МФУ менен кардар же кошо жоопкерчиликтүү топтун өкүлүнүн ортосунда түзүлгөн кредиттик келишим, ага тиркелген бардык тиркемелери менен жана башка келишимдер/макулдашуулар мамлекеттик же расмий тилде (кардарга тилди тандоо укугун берүү менен) түзүлөт. Кредиттик келишимдин түп нускаларынын саны келишим түзүүчү тараптардын санынан кем болбоого тийиш. Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык, МФУ кредиттик келишимдин түп нускаларынын сакталышын камсыз кылуусу зарыл.

Кредиттик келишимдин тексти карыз алуучуга кабыл алууга жана түшүнүүгө жеткиликтүү болушу абзел. Кардардын кредиттик келишимдин шарттарынан улам келип чыккан укуктары жана милдеттери кредиттик келишимдин өзүнчө бөлүмүндө чагылдырылууга тийиш. Кредиттик келишимдин бүтүндөй тексти боюнча жана анын тиркемелериндеги шрифт бирдей болуп, өлчөмү 12ден ашпоосу талап кылынат.

30. Кредиттик келишимге кол коюудан мурда, кийинчерээк аны кайтарып берүү боюнча көйгөйлөрдүн орун алышы ыктымалдуугун болтурбоо максатында, кредит берилүүчү жана төлөнүүчү бардык шарттарды тактоо зарыл.

31. МФУ кредиттик келишимдин баштапкы шарттарын кардардын кат түрүндөгү макулдугусуз жана эгерде, бул, карыз алуучунун укуктарын азайтып жана милдеттерин көбөйтүүгө алып келсе, аны бир тараптуу негизде алмаштырууга укуктуу эмес.

32. Кредиттик келишимде номиналдык жана эффективдүү пайыздык чендер жылдык мааниде көрсөтүлүүгө тийиш.

33. Кредитти жана кошуп эсептелген пайыздарды төлөө графиги кредиттик келишимдин ажырагыс бөлүгү болуп саналат жана кредиттин ордун жабуу мөөнөтүн жана карыз алуучунун финансылык мүмкүнчүлүктөрүн

эске алуу менен түзүлөт. Мында кредит боюнча пайыздык төлөмдөр кредиттин негизги суммасынын калдыгына карата номиналдык пайыздык чен боюнча чегерилүүгө тийиш. Төлөө графигинде кредитти төлөө тартиби жана мөөнөттөрү толук чагылдырылуусу жана ага эки тараптуу кол коюлуусу зарыл.

34. Кредиттик келишимде, кеминде, төмөнкүлөр көрсөтүлөт:
   1) тараптардын аталышы;
   2) келишим предмети;
   3) кредиттик келишимдин колдонуудагы мөөнөтү;
   4) кредит берүүнүн негизги шарттары, анын ичинде максатын, суммасын, пайыздык чендерин (номиналдык жана эффективдүү), төлөө тартибин жана мөөнөтүн, камсыздоо түрүн (эгерде болсо) көрсөтүү менен;
   5) карыз алуучунун укуктары жана милдеттери, анын ичинде кредиттик келишим боюнча өзү кабыл алган милдеттенмелерди аткарбай койгон же талаптагыдай аткарбаган учурдагы;
   6) МФУнун укуктары жана милдеттери;
   7) кредиттик бюрого кардар жөнүндө маалымат берүү шарттары (эгерде, бул МФУ анын катышуучусу болуп эсептелсе);
   8) кардардын кредиттик келишимге кол койгон учурдан тартып акча каражаттарын алган же келишим боюнча лизингге тиешелүү мүлккө төлөөлөрдү жүргүзгөн учурга чейин кредит алуудан кайтарымсыз негизде баш тартуу укугу;
   9) кардардын кредитти кайсы гана учурда болбосун, кандайдырбир айыптык санкцияларсыз, төлөөгө чейин отуз күндөн кем эмес мөөнөт ичинде МФУга бул жөнүндө билдирген шартта, кредитти мөөнөтүнөн мурда төлөө укугу;
   10) форс-мажордук жагдайлар орун алган шарттар.

35. Топтук кредиттерди берүүдө кредиттик келишимде төмөнкүлөр кошумча көрсөтүлөт:
   1) кошо жоопкерчиликтүү топтун ар бир мүчөсүнүн аты-жөнүн көрсөтүү менен тараптардын аталышы;
   2) кошо жоопкерчиликтүү топтун бир эле учурда казыначысы\бухгалтери болуп саналган жетекчисинин аты-жөнү;
   3) топтун катышуучуларынын бирөөсү кредитти төлөп/кайтарып бере албай калган учурларда кошо жоопкерчиликтүү топтун ар бир катышуучусунун милдеттери;
   4) кошо жоопкерчиликтүү топтун ар бир катышуучусуна берилүүчү кредиттин суммасын көрсөтүү менен кредит берүү тартиби.

36. МФУ кардарды ушул жобонун 3-тиркемесине ылайык таблица түрүндө түзүлгөн анын укуктары, чыгашаларынын (төлөмдөр) тизмеси менен тааныштырууга тийиш, ал, кредиттик келишимдин ажырагыс бөлүгү болуп саналат жана эки тараптуу кол коюлат.

МФУ зарылчылыгына жараша, кардарга кредит, туумдар, айыптар ж.б. боюнча төлөмдөрдү эсептөө тартиби жагында түшүндүрмөлөрдү берүүгө тийиш.

МФУ кредиттик келишимдин шарттарына кошумча жыйымдарды, комиссиялык жана МФУ тарабынан алынган/төлөнгөн жана анын бекитилген тарифтерине ылайык жарыялангандардан тышкары, кредиттик келишимди түзүү жана аткарууга байланыштуу башка төлөмдөрдү, ошондой эле карыз алуучулар менен макулдашылгандыгына карабастан, акы төлөнүүчү негиздеги башка кызматтарды кошууга укугу жок.

37. Кардар менен кредиттик келишим түзүлгөндөн жана ал тарабынан акча каражаттары алынгандан кийин, карыз алуучуга кеминде төмөнкү документтер берилүүгө тийиш:

    1) тараптардын колу коюлган жана ага карата кошо тиркелген бардык документтер менен кредиттик келишим;

    2) кредиттик келишимге кошо тиркелген, төлөө күнү жана суммасы көрсөтүлгөн төлөмдөр графиги.

38. Карыз алуучунун кредиттик досьеге (ушул жобого карата 1-тиркеме) кардардан билдирме алынган учурдан тартып түзүлөт жана ага бул кредитке тиешелүү бардык документтер көктөлөт. Ушул карыз алуучунун башка кредитине тиешелүү документтер башка досьеге көктөлөт.

39. Кредиттерге мониторинг жүргүзүүдө МФУ Журналга жазууларды түшүрүүнү кошо алганда, аны менен жүргүзүлгөн бардык иш-чараларды документтештирүүсү жана алардын эсебин жүргүзүүсү зарыл. Айрыкча, көйгөйлүү кредиттер менен иштөөдө жогорудагыдай эсепке алууну жүргүзүү маанилүү.

40. Карыз алуучулар менен иштөөдө, МФУнун ички документтеринде белгиленген жүрүм-турум нормалары сакталуусу зарыл.

7. МИКРОКРЕДИТТЕРДИ ТӨЛӨӨ БУЛАКТАРЫ

41. Кредитти төлөө булактары биринчилик жана экинчилик болуп бөлүнөт, мында:

    1) биринчилик төлөө булагы деп, кредит төлөө үчүн зарыл болгон акча каражаттары аталат, алар жагдайдын нормалдуу өнүгүшүндө өндүрүш, кызмат көрсөтүү, иш ж.б. процессинде генерирленет: юридикалык жактар үчүн – бул нак жана нак эмес формада киреше, ал эми жеке адамдар үчүн – бул эмгек акы же башка түшүүлөр;

2) экинчилик төлөө булагы болуп мүлк күрөөсү, талаптарды жана укуктарды өткөрүп берүү жана кепилдик (гарантиялар) Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында же тиешелүү келишимде каралган камсыздоонун башка түрлөрү эсептелет.

42. Кредит боюнча мүлк күрөөсү экинчилик кредит төлөө булагы катары кредит боюнча камсыздоо болуп саналса, анда тараптардын колу коюлган жана кардардын күрөөлүк мүлктүн наркынан сын-пикирлерди канааттандырууга артыкчылык укугун алуу боюнча өз милдеттенмелерин аткарбай коюсунда МФУнун укугун тастыктаган, күрөө жөнүндө келишим таризделет.

43. Күрөө жөнүндө келишим Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык таризделет. Түп нускаларынын саны келишим түзгөн тараптардын санынан аз болбоого тийиш. МФУ Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык, күрөө жөнүндө келишимдин түп нускаларынын сакталышын камсыз кылуусу зарыл.

44. МФУ кредиттөө боюнча кызматтарды көрсөтүүдө карыз алуучуга, кредиттик келишимдин ажырагыс бөлүгү болуп саналган күрөө жөнүндө келишимге ылайык күрөө мүлкүн сатып алууга артыкчылыктуу укук берүүгө тийиш.

“Аманаттарды (депозиттерди) тартуу менен иш алып барбаган микрофинансылык уюмдарда кредиттик тобокелдикти тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө”жобого

1-тиркеме

Карыз алуучунун кредиттик досьесине карата

МИНИМАЛДУУ ТАЛАПТАР

1. Жеке адамдар үчүн документтер:

1) МФУда белгиленген форма боюнча мамлекеттик ыйгарым укуктуу органдын терроризмди (экстремизмди) каржылоого жана кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы күрөшүү боюнча талаптарын эске алуу менен кардар тарабынан кол коюлуп (топтук кредит үчүн – билдирмеге кошо жоопкерчиликтүү топтун ар бири мүчөсү тарабынан кол коюлат), кредит алуу үчүн сунушталган билдирме;
2) МФУга билдирме бергенге чейинки акыркы алты ай ичинде буга чейин ушул МФУдан жана башка финансы-кредиттик мекемелерден алынган/төлөнгөн/төлөнбөгөн кредиттер жөнүндө маалыматтар (карызгердин кат жүзүндөгү маалыматына ылайык, мисалы, карызгердин кредиттик билдирмесиндеги);
3) МФУ кардарын идентификациялоого мүмкүн болгон, инсандыгын тастыктоочу документтин көчүрмөсү;
4) ыйгарым укуктуу орган тарабынан берилген, айкын жашаган жеринен маалымкат;
5) кардардын кирешеси жөнүндө маалымат;
6) күрөөгө коюлган мүлккө жүргүзүлгөн опись (эгер болгон болсо);
7) кардардын жубайынын макулдугу.

2. Юридикалык жакты түзүүсүз эле, жеке ишкердик жүргүзгөн жеке адам үчүн, жогорудагы документтерден тышкары төмөнкүлөр талап кылынат:

1) юридикалык жакты түзүүсүз эле, жеке ишкердикти жүргүзгөн жеке адам катары мамлекеттик каттоодон (кайра каттоодон) өткөндүгү жөнүндө күбөлүктүн көчүрмөсү (болгон шартта);
2) салык органынан, социалдык органдан маалымкат (болгон шартта);
3) патенттин көчүрмөсү (болгон шартта).

3. Юридикалык жак үчүн документтер:

1) МФУда белгиленген форма боюнча, ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын терроризмди (экстремизмди) каржылоого жана кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы күрөшүү боюнча талаптарын эске алуу менен кардар тарабынан кол коюлуп, кредит алуу үчүн сунушталган билдирме;

2) МФУга билдирме бергенге чейинки акыркы алты ай ичинде буга чейин ушул МФУдан жана башка финансы-кредиттик мекемелерден алынган/төлөнгөн/төлөнбөгөн кредиттер жөнүндө маалыматтар (карызгердин кат жүзүндөгү маалыматына ылайык, мисалы, карызгердин кредиттик билдирмесиндеги);
3) юридикалык жактын каражаттарын пайдаланууга юридикалык жактын жетекчисинин ыйгарым укуктарын тастыктаган документтин көчүрмөсү;
4) кол коюу укугуна ээ болгон жактардын колу менен нотариалдык жактан тастыкталган карточкалар;
5) уюштуруу документтердин көчүрмөлөрү;
6) юридикалык жактын мамлекеттик каттоодон (кайра каттоодон) өткөндүгү жөнүндө күбөлүгүнүн көчүрмөсү;
7) статистикалык карточкасынын көчүрмөсү;
8) салык органы тарабынан берилген, каттоо карточкасынын көчүрмөсү;
9) күрөөгө коюлган мүлккө жүргүзүлгөн опись.

4. Кошо жоопкерчиликтүү топтун мүчөлөрүнүн кредиттик каражаттарды алуусунун ведомосту – топтук кредит үчүн.

5. Кардардын төлөөгө жөндөмдүүлүгүн тастыктаган акча каражат булактарына баа берүү.

6. Мамлекеттик же расмий тилде түзүлгөн кредиттик келишим, ага карата тиркемелер, ошондой эле реструктуризациялоодо же пролонгациялоодо, талап кылуу укугун өткөрүп берүүдө, кардар менен кошумча келишилген макулдашуулар.

7. МФУнун тиешелүү органынын кредит берүү, ошондой эле аны пролонгациялоо же реструктуризациялоо жөнүндө чечими (болгон шартта).

8. Карыз алуучу менен болгон байланыштарды эсепке алуу.

9. Карыз алуучу менен кат алышуу (бардык корреспонденцияны кошо тиркөө менен).

10. Юридикалык документтер (карыз алуучунун иш-аракеттери жөнүндө документтердин көчүрмөсү, мисалы, накладнойлор, эсеп фактуралары, өнөктөштөр менен түзүлгөн келишимдер ж.б.)

11. Кредиттин максаттуу пайдаланылганын текшерүү жөнүндө отчет.

12. Кардардын терроризмди (экстремизмди) каржылоого жана кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы күрөшүү боюнча мамлекеттик ыйгарым укуктуу органдын талаптарына ылайык типтүү формасында түзүлгөн анкета.

“Аманаттарды (депозиттерди) тартуу менен иш алып барбаган микрофинансылык уюмдарда кредиттик тобокелдикти тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө” жобого

2-тиркеме

МФУ кардарларынын Даттануулар жана сунуштар китепчеси

№	МФУ кардарынын аты-жөнү	Даттануунун же сунуштун чагылдырылышы (маңызы)	Күнү	МФУнун түшүндүрмөлөрү
1				Колдонулган чаралар: Жооптуу кызматкердин кол тамгасы: ______________ Аты-жөнү: ___________________________ Кызматы: ___________________________
2				Колдонулган чаралар: Жооптуу кызматкердин кол тамгасы: ______________ Аты-жөнү: ___________________________ Кызматы: ___________________________

Эскертүү. Мында, бул Китепче МФУнун өз сын-пикирлерин жана сунуштарын каттоону каалаган бардык кардарларына жеткиликтүү болгондуктан, МФУ кардар тарабынан берилген маалыматтын купуялуулугун гарантиялабайт.

“Аманаттарды (депозиттерди) тартуу менен иш алып барбаган микрофинансылык уюмдарда кредиттик тобокелдикти тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө” жобого

3-тиркеме

МФУ кардарларынын укуктары, чыгашалары жана айыптык санкцияларынын тизмеси (төлөмдөр)

<table>
<tr><td colspan="2">МФУ кардарынын укуктары</td></tr>
<tr><td>Кредиттик келишимге кол койгон учурдан тартып, акча каражаттарын алганга же келишим боюнча лизингге тиешелүү мүлк үчүн төлөмдү жүргүзгөнгө чейин кредит алуудан кайтарымсыз негизде баш тартууга</td><td rowspan="5">Кардардын милдеттүү укуктары, кредиттик келишимде ушул жобонун талаптарына ылайык, сөзсүз түрдө көрсөтүлөт</td></tr>
<tr><td>Кредиттик келишимди ага тиркелген бардык документтери менен колуна алууга жана юридикалык консультация алуу үчүн МФУнун чегинен тышкары кайрылууга укуктуу, мында, кредиттик келишим менен таанышуу үчүн кардарга берилген убакыт бир күндөн аз эмес, бирок, үч күндөн көп болбоого тийиш.</td></tr>
<tr><td>Кредит, туум, айыптык санкцияларга тиешелүү төлөмдөрдү эсептөө тартиби боюнча түшүндүрмөлөрдү алууга</td></tr>
<tr><td>Кредиттик келишим жана ушул тизме түзүлүүчү (тариздeлүүчү) тилди (мамлекеттик же расмий) тандоого</td></tr>
<tr><td>Кредит боюнча карызын кайтарууга чейин отуз күндөн кем эмес убакытта МФУга алдын-ала маалымдоо менен мөөнөтүнөн мурда толук же жарым-жартылай төлөөгө</td></tr>
<tr><td colspan="2">МФУнун кардарынын кредит боюнча чыгашалары (төлөмдөрү)</td></tr>
<tr><td>Кредиттин суммасы</td><td rowspan="2">Кредиттик келишимде көрсөтүлөт</td></tr>
<tr><td>Кредит боюнча пайыздык төлөмдөр</td></tr>
</table>

Билдирмелерди карап чыккандыгы үчүн комиссиялык (кредитти тариздөө) төлөмдөр	Комиссиялык төлөм чегерилген учурда, алар МФУнун бекитилген тарифтерине ылайык, пайыздык же нарктык мааниде кредиттик келишимде көрсөтүлөт
Кредит берилгендиги жана администрленгендиги үчүн комиссиялык төлөмдөр	
Ссудалык жана/же күндөлүк эсептер ачылгандыгы (эгерде, эсеп ачуу кредиттик келишимди түзүү менен шартталса) жана тейленгендиги (эгерде, кредит боюнча операциялар нак эмес формада жүргүзүлсө) үчүн комиссиялык төлөмдөр	
Эсептешүү-кассалык тейлөө үчүн комиссиялык төлөмдөр (анын ичинде кардардын банкомат аркылуу нак акчаларды салуусу жана алуусу)	
Үчүнчү жактардын пайдасына төлөмдөр (камсыздандыруу, нотариус, ж.б. кызмат көрсөтүүлөр үчүн төлөө)	МФУ мындай кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштабаган учурларда, кардардын кабардар болушу үчүн аталган чыгашалардын наркын үчүнчү жактардын учурда колдонуудагы тарифтери боюнча кредиттик келишим түзүлгөн күндө, бул чыгашалар карыз алуучу тарабынан үчүнчү жактардын пайдасына жүргүзүлө тургандыгын, ошондой эле мындай баалоо келечекте өзгөрүп кетиши ыктымалдуулугун көрсөтүүгө тийиш
Карыз алуучунун эсептеринен көчүрмөлөр берилгендиги үчүн төлөмдөр	МФУнун учурда колдонуудагы тарифтерине ылайык пайыздык же нарктык мааниде көрсөтүлөт
Башка чыгашалар	
МФУ тарабынан салынуучу айыптык санкциялар жана туумдар	

<table>
<tr><td>Карыздын негизги суммасы жана пайыздары боюнча төлөмдөрдүн мөөнөтүнөн кечиктирилгени үчүн</td><td>МФУда белгиленген айыптык санкциялардын өлчөмүнө ылайык, кредиттик келишимдин негизинде пайыздык же нарктык мааниде көрсөтүлөт. Мында, негизги сумма жана пайыздардын мөөнөтүндө төлөнбөгөндүгү үчүн үстөк айып (айыптар, туумдар) боюнча пайыздын өлчөмү кредиттик келишимде көрсөтүлгөн номиналдык пайыздык ченден ашпоого тийиш, ал эми кредит ишке кирген мезгил үчүн чегерилген үстөк айыптын (айыптар, туумдар) максималдуу өлчөмү, берилген кредиттин суммасынын 20 пайызынан ашпоого тийиш</td></tr>
<tr><td>Акча каражаттары алынгандан кийин кредиттик келишимди бузуу шарттары</td><td rowspan="2">Кредиттик келишимдин негизинде, МФУда алынган айыптык санкциялардын өлчөмүнө ылайык, пайыздык же нарктык мааниде көрсөтүлөт</td></tr>
<tr><td>Башка чыгашалар</td></tr>
</table>

_________________________________ ___________ ___________

(МФУнун *кредит боюнча адисинин аты-жөнү* *(кол тамгасы)* *(күнү)*

___________________________ ___________ __________

(МФУнун кардарынын аты-жөнү) *(кол тамгасы)* *(күнү)*

Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2013-жылдын 25-сентябрындагы № 35\19 токтому

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын “Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө” мыйзамынын 7 жана 43-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына карата өзгөртүүлөр жана толуктоолор бекитилсин (кошо тиркелет).
2. Юридика башкармалыгы:
   - бул токтомду Улуттук банктын расмий сайтында жарыяласын.
   - расмий жарыялангандан кийин бул токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актылардын мамлекеттик реестринде каттоо үчүн Кыргыз Республикасынын Адилет министрлигине жөнөтсүн.
3. Токтом расмий жарыялангандан 15 күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.
4. Төлөм системалары башкармалыгы бул токтом менен коммерциялык банктарды жана “Банктар аралык процессинг борбору” ЖАКты тааныштырсын.
5. Ушул токтомдун аткарылышына контролдукту жүзөгө ашыруу милдети Төраганын орун басары, айым Б.Ж.Жеенбаевага ыйгарылсын.

Төрага Асанкожоева З.М.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын
2013-жылдын 25-сентябрындагы № 35/19
токтомуна карата тиркеме

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын
айрым ченемдик укуктук актыларына карата өзгөртүүлөр жана толуктоолор

I. Улуттук банк Башкармасынын 2009-жылдын 14-октябрындагы № 41/7 токтому менен бекитилген "Кыргыз Республикасында банктык төлөм карттары жөнүндө" жобого төмөнкүдөй өзгөртүүлөр жана толуктоолор киргизилсин:

1. Жобонун 3-бөлүгүнүн 3.9.-пункту төмөнкү мазмундагы төртүнчү сүйлөм менен толукталсын:

«*Алдын ала төлөнгөн карттарды эмиссиялоодо жана пайдаланууда ушул Жобого карата 4-тиркемеде белгиленген чектөөлөр сакталууга тийиш.".*

2. Жобонун 6-бөлүгүнүн 6.1-пунктунун экинчи сүйлөмүндөгү *"мүмкүн"* деген сөздөр *"тийиш"* дегенге алмаштырылсын.
3. Жобонун 6-бөлүгүнүн 6.4.-пункту төмөнкү мазмундагы сүйлөм менен толукталсын:
   - Банктар, алдын ала төлөнгөн карттарды алардын колдонуу максатына жараша, ушул Жобого жана ага карата 4-тиркеменин 4 жана 5-пункттарында көрсөтүлгөн чектөөлөргө ылайык берүүгө милдеттүү».
4. Жобонун 9-бөлүгүнүн 9.1.-пунктунун 14-пунктчасы төмөнкү редакцияда берилсин:

«*14) транзакцияны ушул Жобого карата 4-тиркеменин 3-пунктуна ылайык жүргүзүүдө коопсуздукту камсыз кылуу эрежелери боюнча талап".*

5. Кыргыз Республикасында банктык төлөм карттары жөнүндө жобого карата "Банктык төлөм карттары менен операциялар боюнча чектөөлөр" деп аталган 4-тиркеме төмөнкү редакцияда берилсин:

Кыргыз Республикасында банктык
төлөм карттары жөнүндө жобого карата
4-тиркеме

Банктык төлөм карттары менен операциялар боюнча чектөөлөр (*)

1. Бир алдын ала төлөнгөн карттагы акча каражаттардын көлөмү (суммасы), төмөнкү улуттук валютадагы сумманын же анын чет өлкө валютасындагы эквивалентинин лимитинен ашпоого тийиш:

А) эгерде карт, банк-эмитенттин карыз алуучусуна же микрофинансылык уюмдун карыз алуучусуна микрофинансылык уюмдун кредиттик операцияларынын банк-эмитент тарабынан тейлөөгө алынышы боюнча атайы келишимдин алкагында алдын ала төлөнгөн картты сунуштоо менен кредит берүү үчүн каралган болсо, 1500 (бир миң беш жүз) эсептик көрсөткүч. Келишимде кредитти бир нече жолу берүү жана аны ушул пунктта белгиленген лимиттин чегинде бир алдын ала төлөнгөн картка акча каражаттарын чегерүү аркылуу анын ордун жабуу мүмкүнчүлүгү каралышы мүмкүн. Банк, алдын ала төлөнгөн карттар боюнча операциялардын жүргүзүлүшүндө тобокелдиктерди контролдоо, анын ичинде кардарды идентификациялоо үчүн зарыл маалыматтарды топтоо жана баа берүү жол-жоболоруна ээ болууга, аны колдонуу мөөнөтүн жана нак акчага айландыруу боюнча лимиттерди белгилөөгө тийиш.

Б) ушул Жобонун 1-пунктунун А пунктчасына кирбеген максаттарга каралган карт болсо, 500 (беш жүз) эсептик көрсөткүч.

2. Эквайер банкоматтарда бир операция суммасынын өлчөмү боюнча чектөөлөрдү белгилөөгө тийиш. Карт ээсинин банкомат аркылуу ишке ашырган бир операциясынын суммасы улуттук валютада же анын чет өлкө валютасындагы эквивалентинде 250 (эки жүз элүү) эсептик көрсөткүчтөн ашпоого тийиш.

3. Транзакция жүргүзүүдө коопсуздукту камсыз кылуу эрежелери боюнча талаптар: ТСП менен келишим түзүлгөн шартта банк, шектүү операциялардын белгилерин жана тизмегин чагылдырып, бир операция суммасынын лимитин белгилеп, андан ашкан учурда ТСП карт ээсин тастыктаган документи (Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык, паспортун же ким экендигин тастыктаган башка документтерди) талап кылуусу зарыл. Ким экендигин тастыктаган документ жөнүндө маалыматтар карт-чекте милдеттүү түрдө чагылдырылат. Шектүү операциялар тизмегин түзүүдө банк, керектөөчүлөрдүн укугун коргоо, терроризмди каржылоого жана кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттерди көрүү маселелерин жөнгө салган мыйзамдарга, ошондой эле төлөмдөрдүн жана

эсептешүүлөрдүн коопсуздугун камсыз кылууга байланыштуу башка ченемдик укуктук актыларга таянуусу зарыл.

4. Алдын ала төлөнгөн карттар "эмгек акы" долбоорлорун тейлөө үчүн чыгарылууга тийиш эмес, б.а. штаттык кызматкерлерге эмгек акы төлөө үчүн, ошондой эле жумуш берүүчү тарабынан иштерди жана кызматтарды аткарууга туруктуу негизде же болбосо бир айдан ашкан мөөнөткө тартылган адамдарга сый акы төлөө үчүн чыгарылбайт. Алдын ала төлөнгөн карттарды иштер же кызмат көрсөтүүлөр үчүн сый акы катары ай сайын же иштерди же кызматтарды үзгүлтүксүз көрсөтүү каралган кайра түзүлүүчү/жаңыртылуучу келишимдер боюнча мезгил–мезгили менен берүүгө жол берилбейт.

5. Эгерде алдын ала төлөнгөн карт ээсинин өзүнүн банктык эсеби болуп, нак акча каражаттарын берүү карт ээсинин картынан анын банктык эсебине акча каражаттарын алдын ала чегерүү аркылуу жүзөгө ашырылган учурлардан тышкары, алдын ала төлөнгөн карт аркылуу электрондук акчаны нак акчага алмаштырууга эмитентке тыюу салынат.

II. Улуттук банк Башкармасынын 2007-жылдын 25-июлундагы № 36/6 токтому менен бекитилген "Алдын ала төлөнгөн карт түрүндө электрондук акчаны пайдалануу менен төлөм кызматтарын сунуштоо боюнча ишкердикти лицензиялоо жөнүндө" жобого төмөнкүдөй өзгөртүүлөр жана толуктоолор киргизилсин:

Жобонун 4-бөлүгүнүн 4.4.-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«*4.4. Бир алдын ала төлөнгөн карттагы акча каражаттардын көлөмү Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларында белгиленген улуттук валютадагы суммадан же анын чет өлкө валютасындагы эквивалентинен ашпоого тийиш".*

Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики № 30/6 от 16 августа 2013 года

О внесении изменения в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики № 35/5 от 29 июня 2011 г. «Об утверждении тарифов на услуги Системы пакетного клиринга мелких розничных и регулярных платежей и тарифов на услуги Гроссовой системы расчетов в режиме реального времени»

В соответствии со статьями 7 и 43 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики», Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Утвердить изменение в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики № 35/5 от 29 июня 2011 г. «Об утверждении тарифов на услуги Системы пакетного клиринга мелких розничных и регулярных платежей» (прилагается).
2. Настоящее постановление вступает в силу с 1 сентября 2013 года.
3. Юридическому управлению:
   - опубликовать настоящее постановление на официальном сайте Национального банка Кыргызской Республики;
   - после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.
4. Управлению банковских расчетов довести настоящее постановление до сведения коммерческих банков, ЗАО «Межбанковский процессинговый центр», Центрального Казначейства Министерства финансов Кыргызской Республики, ГП «Кыргызпочтасы», областных управлений и Баткенского представительства Национального банка Кыргызской Республики.
5. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на заместителя Председателя Национального банка Кыргызской Республики Жеенбаеву Б.Ж.

Председатель **Асанкожоева З.М.**

Приложение к постановлению Правления Национального банка
Кыргызской Республики № 30/6 от 16.08. 2013 г.

Изменение в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики № 35/5 от 29 июня 2011 г. «Об утверждении тарифов на услуги Системы пакетного клиринга мелких розничных и регулярных платежей»

- Приложение 1 изложить в следующей редакции:

«Приложение 1

**Тарифы на услуги
Системы пакетного клиринга мелких розничных и регулярных платежей в Кыргызской Республике**

1. Оплата услуг Системы пакетного клиринга мелких розничных и регулярных платежей (далее - СПК) состоит из абонентской платы и оплаты за исходящие платежи участников СПК.
2. Абонентская плата участника СПК устанавливается в сумме 20 тыс. сом в месяц.
3. Тарифы на обработку исходящих платежей участников СПК, отправленных и обработанных в периоды, установленные регламентом операционного дня СПК в соответствии с Инструкцией о порядке проведения платежей в Системе пакетного клиринга мелких розничных и регулярных платежей в Кыргызской Республике (далее – Инструкция), утвержденной постановлением Правления НБКР от 22.08.2007 г. №38/11 и зарегистрированной МЮ КР №121-07 от 29.12.2007 г., в зависимости от интервалов сумм платежей и времени поступления платежей в СПК, устанавливаются в следующем размере:

Интервалы сумм платежей, сом	Тарифы на обработку 1-го платежа (сом), поступившего в СПК:	
	до 11:00	после 11:00
0,01 - 300,00	0,01	0,01
300,01 - 1 000,00	0,05	0,1
1 000,01 - 5 000,00	0,1	0,5
5 000,01 - 20 000,00	1	2
20 000,01 - 100 000,00	15	25
100 000,01 - 500 000,00	40	45
500 000,01 - 1 000 000,00	55	60

4. Тарифы на обработку исходящих платежей, отправленных участниками в СПК с нарушением регламента операционного дня, установленного в соответствии с Инструкцией, и обработанных СПК, устанавливаются в следующем размере:

Интервалы сумм платежей, сом	Тарифы на 1 платеж (сом), поступивший с нарушением регламента дня СПК
0,01 - 300,00	0,1
300,01 - 1 000,00	1
1 000,01 - 5 000,00	5
5 000,01 - 20 000,00	20
20 000,01 - 100 000,00	250
100 000,01 - 500 000,00	450
500 000,01 - 1 000 000,00	600

5. Тарифы на обработку исходящих платежей, отправленных участником в СПК с нарушением регламента операционного дня, по причинам, не зависящим от участника СПК, при подтверждении этого факта начальником Управления банковских расчетов НБКР, устанавливается в соответствии с пунктом 3 настоящего Приложения (тариф после 11:00).».

Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики № 32\5 от 28.08.2013г.

О внесении изменения в Положение «Об основных требованиях к деятельности коммерческих банков при заключении агентского договора по предоставлению банковских розничных услуг»

1. Внести в Положение «Об основных требованиях к деятельности коммерческих банков при заключении агентского договора по предоставлению банковских розничных услуг», утвержденное постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики от 26 мая 2010 года N 36/7, следующее изменение:

   - в пункте 34 слова и цифры «3 и 4 групп» заменить словами и цифрами «3, 4 и 5 групп».

2. Юридическому Управлению:

   - опубликовать настоящее постановление на официальном сайте Национального банка Кыргызской Республики;

   - после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для включения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

3. Настоящее постановление вступает в силу со дня официального опубликования.

4. Управлению платежных систем довести настоящее постановление до сведения коммерческих банков и микрофинансовых организаций Кыргызской Республики.

5. Контроль исполнения настоящего постановления возложить на Заместителя Председателя Национального банка Кыргызской Республики Жеенбаеву Б.Ж..

Председатель Асанкожоева З.М.

Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики № 32\8 от 28.08.13г.

О внесении изменений и дополнений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики.

В соответствии со статьями 7 и 43 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики», Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Утвердить прилагаемые изменения и дополнения в следующие нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики:
   - Положение «О реализации исламских принципов финансирования в Кыргызской Республике в рамках пилотного проекта», утвержденное постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики N32/2 от 30.10. 2006 г.;
   - Положение «Об операциях, осуществляемых в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования», утвержденное постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики № 38/8 от 23.09. 2009 г.;
   - Временное положение «О требованиях к типовым договорам, заключаемым в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования», утвержденное постановлением правления Национального банка Кыргызской Республики №39/4 от 30.09.2009г.
2. Настоящее постановление вступает в силу по истечении пятнадцати дней после официального опубликования.
3. Юридическому Управлению:
   - опубликовать настоящее постановление на официальном сайте Национального банка Кыргызской Республики;
   - после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.
4. Управлению методологии надзора и лицензирования довести настоящее постановление до сведения коммерческих банков.
5. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на заместителя Председателя Национального банка Кыргызской Республики Чокоева З.Л.

Председатель Асанкожоева З.М.

Приложение к постановлению
Правления Национального банка
Кыргызской Республики
№32/8 от «28» августа 2013 года

Изменения и дополнения в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики

I. Внести в Положение «О реализации исламских принципов финансирования в Кыргызской Республике в рамках пилотного проекта», утвержденное постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики от 30 октября 2006 года №32/2, следующие изменения и дополнения:

1. Абзац одиннадцатый пункта 6 главы 2.3 раздела 2 изложить в следующей редакции:

«Банк может заключить договор купли-продажи как самостоятельно, так и через агента. В качестве агента банк может назначить клиента, при этом клиент действует за счет, от имени и по поручению банка, на условиях, оговоренных в агентском договоре, в котором должно быть отражено следующее: предмет договора, наименование сторон и товара, условия и сроки оплаты, документы, подтверждающие операцию купли-продажи, другие условия».

2. Подпункт а) пункта 6 главы 2.3 раздела 2 изложить в следующей редакции:

«а) банк сам должен заплатить Продавцу за товар без зачисления денежных средств на счет клиента, выступающего в качестве агента. Банк может предоставить денежные средства клиенту, выступающему в качестве агента, только в следующих случаях:

- если продавцом товара выступает индивидуальный предприниматель, работающий в соответствии с действующим законодательством Кыргызской Республики;

- когда товар приобретается за пределами Кыргызской Республики.

При этом совокупный объем предоставленных денежных средств клиентам, выступающим в качестве агентов в рамках агентских договоров, не должен превышать 20% от портфеля финансирования банка по операциям мурабаха.

3. Главу 2.6. раздела 2 дополнить пунктом 50 следующего содержания:

«Если фактически издержки Банка по завершению производства или строительства, являющихся предметом договора, значительно меньше расчетных затрат или, если Банк добивается скидки у стороны, с

которой он заключает договор Параллельный Истиснаа, чтобы приобрести предмет договора и выполнить контрактное обязательство, банк вправе не предоставлять скидку конечному покупателю и последний не имеет права на сумму или ее часть, которую Банк получил сверх расчетных затрат. Такое же правило применяется, когда фактические издержки производства значительно выше расчетных затрат. При этом разница, полученная банком в виде дохода, должна отражаться в прочих доходах по операциям банка».

II. Внести в Положение «Об операциях, осуществляемых в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования», утвержденное постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики от 23 сентября 2009 года №38/8, следующие изменения:

1. Абзац одиннадцатый пункта 2.3.6 главы 2.3 раздела 2 изложить в следующей редакции:

«Банк может заключить договор купли-продажи как самостоятельно, так и через агента. В качестве агента банк может назначить клиента, при этом клиент действует за счет, от имени и по поручению банка, на условиях, оговоренных в агентском договоре, в котором должно быть отражено следующее: предмет договора, наименование сторон и товара, условия, сроки оплаты, документы подтверждающие операцию купли- продажи, другие условия».

2. Подпункт а) пункта 2.3.6 главы 2.3. раздела 2 изложить в следующей редакции:

«а) банк сам должен заплатить Продавцу за товар без зачисления денежных средств на счет клиента, выступающего в качестве агента. Банк может предоставить денежные средства клиенту, выступающему в качестве агента, только в следующих случаях:

- если продавцом товара выступает индивидуальный предприниматель, работающий в соответствии с действующим законодательством Кыргызской Республики;

- когда товар приобретается за пределами Кыргызской Республики.

При этом размер совокупного объема предоставленных денежных средств клиентам, выступающим в качестве агентов в рамках агентских договоров, устанавливается Национальным банком».

III. Внести во Временное Положение «О требованиях к типовым договорам, заключаемым в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования», утвержденное постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики от 30 сентября 2009 года №39/4, следующие изменения:

1. Второе предложение пункта 2.1.5 главы 2 раздела 2 слова изложить в следующей редакции: «*В качестве агента банк может назначить клиента, при этом клиент* действует *за счет, от имени и по поручению банка, на условиях, оговоренных в агентском договоре, в котором должно быть отражено следующее: предмет договора, наименование сторон и товара, условия, сроки оплаты, документы, подтверждающие операцию купли-продажи, другие условия».*
2. Подпункт а) пункта 2.1.5. главы 2 раздела 2 изложить в следующей редакции:

«а) банк сам должен заплатить Продавцу за товар без зачисления денежных средств на счет клиента, выступающего в качестве агента. Банк может предоставить денежные средства клиенту, выступающему в качестве агента, только в следующих случаях:

- если продавцом товара выступает индивидуальный предприниматель, работающий в соответствии с действующим законодательством Кыргызской Республики;

- когда товар приобретается за пределами Кыргызской Республики.

При этом размер совокупного объема предоставленных денежных средств клиентам, выступающим в качестве агентов в рамках агентских договоров, устанавливается Национальным банком».

Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики № 35\12 от 25 сентября 2013г.

О внесении изменения в Положение «О признаках платежности и правилах обмена банкнот и монет Кыргызской Республики», утвержденное постановлением Правления НБКР № 33/5 от 27.08.2008 года

Рассмотрев изменение в Положение «О признаках платежности и правилах обмена банкнот и монет Кыргызской Республики», утвержденное постановлением Правления НБКР № 33/5 от 27.08.2008 года, в соответствии со статьей 43 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики», Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Внести изменение в Положение «О признаках платежности и правилах обмена банкнот и монет Кыргызской Республики», утвержденное постановлением Правления НБКР № 33/5 от 27.08.2008 г., зарегистрированное в Министерстве юстиции Кыргызской Республики 02.10.2008 г., регистрационный номер 122-08 (прилагается).
2. Настоящее постановление опубликовать на официальном сайте Национального банка Кыргызской Республики.
3. После официального опубликования Юридическому управлению направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.
4. Настоящее постановление вступает в силу по истечении 15 дней со дня официального опубликования.
5. Управлению денежной наличности довести настоящее постановление до сведения коммерческих банков, финансово-кредитных учреждений, областных управлений и Баткенского представительства Национального банка Кыргызской Республики.
6. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на Алыбаеву С.К., члена Правления Национального банка Кыргызской Республики.

Председатель Асанкожоева З.М..

Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
«25»сентября 2013 г. № 35\12

Изменение в Положение «О признаках платежности и правилах обмена банкнот и монет Кыргызской Республики», утвержденное постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики № 33/5 от 27.08.2008 г.

Внести в Положение «О признаках платежности и правилах обмена банкнот и монет Кыргызской Республики», утвержденное постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики № 33/5 от 27.08.2008 года следующее изменение:

Пункт 16 изложить в следующей редакции:

«16. Обмен поврежденных банкнот/монет, указанных в пунктах 3 и 5 настоящего Положения, на годные, а также обмен банкнот/монет одного достоинства на другие в Национальном банке, коммерческих банках и финансово-кредитных учреждениях производится без ограничения суммы и без взыскания платы за эти услуги.»

Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики № 35\14 от 25 сентября 2013 г.

Об утверждении Положения о минимальных требованиях по управлению кредитным риском в микрофинансовых организациях, непривлекающих вклады (депозиты)

В соответствии со статьями 7 и 43 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Утвердить Положение о минимальных требованиях по управлению кредитным риском в микрофинансовых организациях, непривлекающих вклады (депозиты) (прилагается).
2. Признать утратившим силу постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики №45/8 от 28 ноября 2012 года «О требованиях к микрофинансовым организациям».
3. Юридическому Управлению:
   - опубликовать настоящее постановление на официальном сайте Национального банка Кыргызской Республики;
   - после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.
4. Управлению методологии надзора и лицензирования довести настоящее постановление до сведения микрофинансовых организаций, непривлекающих депозиты, и Ассоциации микрофинансовых организаций.
5. Настоящее постановление вступает в силу по истечении одного месяца после официального опубликования.
6. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на заместителя Председателя Национального банка Кыргызской Республики Чокоева З.Л.

Председатель — Асанкожоева З.М.

Утверждено
постановлением Правления НБКР
№ 35\14 от «25» сентября 2013 г.

ПОЛОЖЕНИЕ
о минимальных требованиях по управлению кредитным риском в микрофинансовых организациях, непривлекающих вклады (депозиты)

1. Общие положения
2. Основные требования к организации управления кредитным риском
3. Кредитная политика
4. Рассмотрение заявок на получение микрокредита
5. Права клиентов
6. Требования к кредитному договору и порядок его заключения
7. Источники погашения микрокредита

Приложение 1. Минимальные требования к кредитному досье заемщика

Приложение 2. Книга жалоб и предложений клиентов МФО

Приложение 3. Перечень прав, расходов (платежей) клиентов МФО

1. ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Настоящее Положение разработано в соответствии с Законами Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики», «О микрофинансовых организациях в Кыргызской Республике», Временными правилами регулирования деятельности микрофинансовых компаний на территории Кыргызской Республики, Положением о создании микрокредитных компаний и микрокредитных агентств, а также другими нормативными правовыми актами и распространяется на микрофинансовые компании, непривлекающие вклады (депозиты), микрокредитные компании и микрокредитные агентства (далее – МФО).
2. Целью настоящего Положения является определение минимальных требований к кредитному договору, порядку его заключения и к формированию в МФО адекватной системы управления кредитным риском.
3. МФО должна осуществлять свою деятельность в соответствии с Законом Кыргызской Республики «О микрофинансовых организациях в Кыргызской Республике» и другим законодательством Кыргызской Республики, а также Уставом МФО, на основании лицензии/свидетельства Национального банка Кыргызской Республики (далее – Национальный банк).

4. Операции микрокредитования осуществляются в пределах ограничений, устанавливаемых законодательством Кыргызской Республики, на условиях, оговоренных с заемщиком, за счет собственных и заемных средств, привлекаемых от юридических лиц, учредителей (акционеров), финансово-кредитных учреждений и/или международных финансовых организаций.
5. Для целей настоящего Положения применяются следующие основные понятия:
   - *График платежей* – обязательное приложение к кредитному договору, определяющее сроки и суммы возврата микрокредита и уплаты процентов;
   - *Группа солидарной ответственности (далее - ГСО)* – добровольное объединение участников-физических лиц (минимум 3 человека), которые совместно поручаются за выполнение обязательств каждого члена группы и несут ответственность за полный возврат полученных кредитных средств солидарно, при любых обстоятельствах, в соответствии с законодательством Кыргызской Республики;
   - *Групповые кредиты* – кредиты ГСО под солидарную ответственность членов ГСО;
   - *Заемщик* – физическое или юридическое лицо, ГСО, получившее кредит в МФО на определенные цели на условиях платности, срочности, возвратности;
   - *Клиент* – физическое или юридическое лицо, ГСО, обратившееся за услугами или пользующееся услугами МФО;
   - *Конфликт интересов* – ситуация, при которой личная заинтересованность сотрудника МФО может повлиять на процесс принятие решения по выдаче кредита и, таким образом, принести ущерб интересам МФО;
   - *Кредитный риск* – риск неисполнения заемщиками своих обязательств по возврату активов МФО в соответствии со сроками и условиями договора;
   - *Микрокредит (далее - кредит)* – денежные средства, предоставляемые физическому лицу, ГСО или юридическому лицу в соответствии с Уставом МФО и статьей 2 Закона Кыргызской Республики «О микрофинансовых организациях в Кыргызской Республике». Размер кредита не может превышать предельно допустимого размера, устанавливаемого Национальным банком. Также в целях настоящего Положения под кредитами понимаются активы и забалансовые обязательства, несущие в себе кредитный риск;

- *Наблюдательный орган* – орган управления МФО, осуществляющий общее руководство МФО (Совет директоров/Наблюдательный совет или иное уполномоченное лицо в соответствии с учредительными документами МФО);
- *Исполнительный орган* – орган управления МФО, осуществляющий коллегиальное или единоличное текущее руководство МФО (Правление/Председатель/Директор/Управляющий или иное уполномоченное лицо в соответствии с учредительными документами МФО);
- *Проблемные кредиты* – кредиты, по которым заемщик не выполняет условия договора с МФО, либо в силу каких-либо обстоятельств (например, наступление форс-мажорных обстоятельств или финансовые затруднения) ставится под угрозу выполнение обязательств перед МФО и погашение кредита;
- *Форс-мажорные обстоятельства* – обстоятельства, включающие, но не ограничивающие такие события, как стихийные бедствия (наводнения, землетрясения, пожары и иные природные либо техногенные катастрофы), эпидемии, введение чрезвычайного положения, массовые беспорядки, мародерство, военные действия и т.п.

2. ОСНОВНЫЕ ТРЕБОВАНИЯ К ОРГАНИЗАЦИИ УПРАВЛЕНИЯ КРЕДИТНЫМ РИСКОМ

6. Реализация основной цели МФО – предоставление доступных услуг населению, содействие в преодолении бедности, повышение уровня занятости, содействие развитию предпринимательства и социальной мобилизации населения Кыргызской Республики – возможна посредством выдачи микрокредитов:
   - на создание начального бизнеса для малоимущих слоев населения, женщин, жителей отдаленных и труднодоступных районов;
   - на поддержание и развитие существующего бизнеса;
   - на потребительские и иные цели, не противоречащие законодательству.
7. МФО обязана разработать соответствующие внутренние нормативные документы (политики и процедуры), которые подлежат утверждению соответствующими органами управления МФО (Наблюдательным органом или Исполнительным органом в зависимости от статуса документа). В этих документах должно быть предусмотрено следующее:
   - раскрытие мер по реализации целей деятельности, определенных Уставом МФО и Законом Кыргызской Республики «О микрофинансовых организациях в Кыргызской Республике», за исполнение которых ответственность несет Наблюдательный и Исполнительный органы МФО;

- все условия и основные требования к операциям по кредитованию, касающиеся рассмотрения заявки, выдачи кредитов, заключения кредитного договора и ведения соответствующей документации по ним, а также выявления, измерения, мониторинга и контроля кредитного риска. При этом детальное описание каждого кредитного продукта должно быть отражено в соответствующих внутренних нормативных документах МФО.

8. Внутренние нормативные документы МФО должны соответствовать требованиям, изложенным в настоящем Положении, других нормативных правовых актах Национального банка и законах Кыргызской Республики.
9. МФО осуществляют микрокредитование на условиях платности, срочности, возвратности.
10. МФО осуществляют свою деятельность на принципах добросовестности, прозрачности, достоверности по отношению к клиентам, с учетом их экономических интересов и возможностей и при соблюдении требований законодательства Кыргызской Республики о коммерческой и банковской тайне.

3. КРЕДИТНАЯ ПОЛИТИКА

11. Кредитная деятельность МФО осуществляется на основании кредитной политики, утверждаемой соответствующим органом МФО.
12. Кредитная политика определяет стратегию, критерии, параметры и процедуры, которыми обязаны руководствоваться сотрудники МФО в деятельности по предоставлению, оформлению, мониторингу, классификации кредитов и управлению кредитным риском.
13. В кредитной политике МФО должны быть отражены все основные положения, касающиеся выдачи, мониторинга и возврата кредитов, в том числе:

1) общие положения, включая:

- состав потенциальных заемщиков;
- виды кредитов в зависимости от целей кредитования и других условий. При этом типовые кредитные продукты и договоры к ним должны быть унифицированы;
- порядок и количественные пределы (лимиты) кредитования, в том числе по кредитам, выдаваемым инсайдерам/аффилированным лицам и их родственникам, а также крупным кредитам;
- сроки кредитования, в том числе с учетом сезонности, цикличности бизнеса;

- порядок определения платежеспособности потенциальных заемщиков;
- порядок формирования процентных ставок (номинальная/эффективная);
- вид валюты;
- структуру кредитного портфеля (в разрезе отраслей, валют и другим признакам);
- потенциальные риски, свойственные тому или иному виду кредита и методы/способы их снижения;
- запрет на выдачу индексированных кредитов;

2) порядок оформления кредита, в том числе:
- порядок выдачи и одобрения кредитов;
- порядок оценки залога;
- порядок осуществления контроля за правильностью оформления кредитов, включая составление графика погашения;
- формы документов;
- порядок работы с текущими и проблемными кредитами;

3) требования по управлению кредитом, включая:
- требования к формированию и ведению адекватного кредитного досье заемщика;
- требования по проведению мониторинга кредитов и исполнения условий кредитных договоров в соответствии с внутренними процедурами МФО;
- условия пролонгации, реструктуризации кредитов, а также возобновления кредитов, в случае погашения просроченной задолженности по ним;
- определение системы классификации кредитов и установление значений отчислений на формирование резерва на покрытие потенциальных потерь и убытков (РППУ), не нарушая при этом значения отчислений на формирование РППУ, установленных во временном положении «Об общих принципах классификации активов и формировании резервов на покрытие потенциальных потерь и убытков микрофинансовыми организациями в Кыргызской Республике, не имеющими права на осуществление приема вкладов от физических и юридических лиц», утвержденном постановлением Правления Национального банка №31/3 от 22.10.2003 года, а также во «Временном порядке применения специальной классификации кредитов, отвечающих определенным критериям», утвержденном постановлением Правления Национального банка №5/6 от 02.03.2006 года;
- порядок работы по возврату просроченной и непогашенной задолженности по кредитам;

4) распределение/разделение обязанностей и полномочий сотрудников МФО в процессе кредитования:
   - по наделению правом выдачи кредитов в зависимости от вида кредита и его размера;
   - по администрированию (мониторингу) текущих кредитов;
   - по возврату долгов проблемных заемщиков.

14. Выдачи крупных кредитов, кредитов инсайдерам/аффилированным лицам МФО, а также списания проблемных кредитов должны производиться после одобрения Наблюдательным органом МФО.
15. Сотрудник МФО, являющийся родственником клиента и имеющий полномочия по принятию решений по выдаче кредитов, не должен принимать решение о выдаче кредитов данному клиенту.
16. Исполнительный орган МФО несет ответственность за исполнение кредитной политики МФО и обязан разработать и внедрить в деятельность МФО политики, положения и процедуры по выявлению, измерению, мониторингу и контролю кредитного риска.

4. РАССМОТРЕНИЕ ЗАЯВОК НА ПОЛУЧЕНИЕ МИКРОКРЕДИТА

17. МФО должна во внутренних нормативных документах установить срок рассмотрения предоставленных клиентом документов на получение кредита.
18. МФО предоставляет кредиты клиентам, при соблюдении, как минимум, следующих условий:
    1) клиент обратился за получением кредита, заполнив заявку с указанием цели использования заемных средств;
    2) клиент является дееспособным, согласно законодательству Кыргызской Республики.
19. Для получения кредита клиенту, как минимум, необходимо представить документы, изложенные в пунктах 1, 2 и 3 приложения 1 к настоящему Положению.
20. Регламент рассмотрения заявки должен состоять, как минимум, из следующих этапов:
    1) регистрации заявок в Журнале регистрации заявок на получение кредитов клиентами (далее – Журнал). Допускается ведение Журнала в электронном виде, при условии, что в МФО установлена система безопасности, обеспечивающая сохранность информации и невозможность несанкционированного доступа к информации и внесения в нее изменений;

2) проверка информации и сведений, указанных клиентом в заявке;
3) проведение собеседования с клиентом-потенциальным заемщиком;
4) проведение предварительной экспертизы представленных клиентом документов;
5) проведение оценки источников денежных средств, подтверждающих платежеспособность клиента;
6) решение о выдаче кредита;
7) уведомление клиента о выдаче/отказе в предоставлении ему кредита в порядке, установленном в МФО, с регистрацией в Журнале, форма которого установлена МФО.

21. Если кредитный сотрудник или любое лицо, участвующее в принятии решения по выдаче кредита, имеет конфликт интересов с потенциальным заемщиком, то данное лицо не должно вовлекаться в принятие решения по выдаче кредита данному заемщику.

Сотрудники МФО должны осуществлять взаимодействие с клиентами исключительно в рамках своих функциональных обязанностей и не имеют права содействовать в качестве посредника в выдаче кредита клиенту за вознаграждение.

5. ПРАВА КЛИЕНТОВ

22. До подписания кредитного договора клиент вправе:
1) получить на руки проект кредитного договора со всеми прилагаемыми к нему документами и обратиться за юридической консультацией за пределами МФО, при этом время, предоставляемое клиенту на ознакомление с данным договором, должно быть не менее одного дня, но не более трех рабочих дней;
2) обратиться к сотрудникам МФО за предоставлением разъяснений и консультаций по раскрытию следующей информации:
   - об условиях предоставления кредитов, включая информацию о полной стоимости кредитного продукта, на государственном и/или официальном языке по выбору клиента;
   - об условиях кредитного договора, включая ответственность, обязанности заемщика, в том числе за предоставление недостоверной информации о своем финансовом состоянии; а также о рисках, связанных с получением кредита и нарушениями условий кредитного договора, предоставлением залогового обеспечения, и ответственности, связанной с дачей поручительства,
   - о возможности и порядке изменения условий кредитного договора;

- о перечне и размере всех платежей, связанных с получением, обслуживанием и возвратом кредита (приложение 3 к настоящему Положению).

23. С момента подписания кредитного договора до момента получения денежных средств или осуществления платежа в оплату за имущество по лизингу по договору клиент вправе на безвозмездной основе отказаться от получения кредита.
24. После подписания кредитного договора и получения от МФО денежных средств клиент вправе:
    1) получать от МФО информацию о размере фактической задолженности и в случае изменения условий кредитного договора - новый график платежей;
    2) досрочно без каких-либо штрафных санкций погасить задолженность по кредиту в полном объеме либо частично при условии предварительного уведомления МФО не менее чем за тридцать дней до дня такого возврата;
    3) обратиться в МФО с просьбой о пролонгации или реструктуризации кредита. В случае письменного обращения заемщика в МФО с просьбой о пролонгации или реструктуризации кредита, МФО обязана рассмотреть его и письменно предоставить ответ заявителю о принятом решении по данному обращению;
    4) в случае если более 50 процентов от основной суммы кредита погашено, предоставить взамен имеющегося залога другой залог, стоимость которого покрывает оставшуюся сумму задолженности по кредиту, в соответствии с требованиями внутренних документов МФО и при согласии МФО.
25. Информация о размере процентных ставок, а также комиссионных вознаграждений и тарифов за оказание услуг должна быть открытой и не может быть предметом коммерческой или банковской тайны.
26. В целях повышения прозрачности кредитной деятельности МФО и улучшения осведомленности клиентов об условиях кредитования в местах обслуживания клиентов МФО должны быть размещены стенды, содержащие информацию:
    1) об условиях, порядке кредитования и погашения кредита, включая риски, связанные с неуплатой процентных платежей по кредиту и невозвратом основной суммы;
    2) о критериях получения группового кредита и ответственности участников ГСО;
    3) о разъяснении порядка расчетов платежей по кредиту, пени и штрафных санкций;

4) о размере эффективной процентной ставки;
5) о перечне необходимых документов для получения кредита;
6) о правах клиента и его обязанностях;
7) о наличии в МФО Книги жалоб и предложений;
8) о перечне нормативных правовых актов Национального банка и внутренних нормативных документов МФО, регламентирующих процесс кредитования.

27. МФО обязана до заключения (подписания) кредитного договора с клиентом:
- передать клиенту для ознакомления Памятку заемщика;
- проинформировать клиента о процедуре рассмотрения жалоб и о контактном лице, отвечающем в МФО за получение запросов, жалоб и их рассмотрение, а также о том, что клиент имеет право зафиксировать свои замечания и предложения в Книге жалоб и предложений клиентов (далее – Книга), которая должна быть пронумерована, прошнурована, а также заверена Исполнительным органом МФО и скреплена печатью МФО (приложение 2 к настоящему Положению). Хранить содержащуюся в Книге информацию следует не менее шести лет.

28. После полного изучения всех документов, МФО принимается решение о выдаче кредита клиенту, в соответствии с поданной заявкой, либо об отказе в выдаче кредита.

В случае отказа в выдаче кредита МФО должна обосновать это решение с указанием всех причин, а также уведомить заемщика о принятом решении, в соответствии с установленным в МФО порядком.

6. ТРЕБОВАНИЯ К КРЕДИТНОМУ ДОГОВОРУ И ПОРЯДОК ЕГО ЗАКЛЮЧЕНИЯ

29. Кредитный договор, заключаемый между МФО и клиентом или представителем от ГСО, со всеми приложениями к нему и другие договора/соглашения составляются на государственном или официальном языке (с предоставлением права выбора языка клиенту). Количество подлинных экземпляров кредитного договора должно быть не менее чем число заключивших договор сторон. МФО должна обеспечить сохранность подлинных экземпляров кредитного договора в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

Текст кредитного договора должен быть доступным для восприятия и понимания заемщиком. Права и обязанности клиента, вытекающие из условий кредитного договора, должны быть отражены в отдельном разделе

кредитного договора. По всему тексту кредитного договора и во всех приложениях к нему шрифт должен быть одинаковым и его размер должен быть не менее 12.

30. При подписании кредитного договора следует уточнить все условия, на которых выдается и будет погашаться кредит во избежание в дальнейшем возможных проблем с возвратностью.

31. МФО не вправе в одностороннем порядке менять первоначальные условия кредитного договора без письменного согласия клиента и если это ухудшает права и увеличивает обязанности заемщика.

32. Номинальная и эффективная процентные ставки должны указываться в кредитном договоре в годовом выражении.

33. График погашения кредита и начисленных процентов является неотъемлемой частью кредитного договора и составляется с учетом срока погашения кредита и финансовых возможностей заемщика. При этом процентные платежи по кредиту должны начисляться на уменьшающийся остаток основной суммы кредита по номинальной процентной ставке. График погашения должен содержать детальное описание порядка и сроков погашения кредита и подписываться обеими сторонами.

34. В кредитном договоре, как минимум, указывается:

   1) наименование сторон;

   2) предмет договора;

   3) срок действия кредитного договора;

   4) основные условия предоставления кредита, в том числе с указанием целевого назначения, суммы, процентных ставок (номинальной и эффективной), порядка и срока погашения, вида обеспечения (если имеется);

   5) права и обязанности заемщика, в том числе при неисполнении или ненадлежащего исполнения принятых им обязательств по кредитному договору;

   6) права и обязанности МФО;

   7) условия предоставления информации о клиенте в кредитное бюро (если данное МФО является его участником);

   8) право клиента на безвозмездной основе отказаться от получения кредита (услуги по лизингу) с момента подписания кредитного договора до момента получения денежных средств или осуществления платежа в оплату за имущество по лизингу по договору;

   9) право клиента на досрочное погашение кредита в любое время, без каких-либо штрафных санкций, при условии уведомления об этом МФО не менее чем за тридцать дней до дня такого возврата;

10) условия при наступлении форс-мажорных обстоятельств.

35. При выдаче групповых кредитов в кредитном договоре дополнительно указывается:
   1) наименование сторон с указанием Ф.И.О. каждого участника ГСО;
   2) Ф.И.О. руководителя ГСО, который может одновременно являться и казначеем/бухгалтером данной ГСО;
   3) обязанности каждого участника ГСО в случаях, когда один из участников не может погасить/возвратить кредит;
   4) порядок выдачи кредита с указанием предоставляемой каждому участнику ГСО суммы кредита.

36. МФО должна ознакомить клиента с перечнем прав, расходов (платежей) клиента, который составляется в табличной форме в соответствии с приложением 3 к настоящему Положению, является неотъемлемой частью кредитного договора и подписывается обеими сторонами.

При необходимости МФО должно предоставить клиенту разъяснения по порядку расчетов платежей по кредиту, пени, штрафов и др.

МФО не вправе включать в условия кредитного договора дополнительные сборы, комиссионные и другие платежи, взимаемые/оплачиваемые в МФО и связанные с заключением и исполнением кредитного договора, помимо публикуемых, согласно утвержденным тарифам МФО, а также иных сопутствующих услуг на платной основе, вне зависимости от договоренности с заемщиком.

37. После заключения с клиентом кредитного договора и получения им денежных средств, заемщику должны быть переданы, как минимум, следующие документы:
   1) кредитный договор, подписанный сторонами, со всеми прилагаемыми к нему документами;
   2) график платежей с указанием дат и сумм погашения, прилагаемый к кредитному договору.

38. Кредитное досье заемщика (приложение 1 к настоящему Положению) формируется с момента получения от клиента заявки и в него подшиваются все соответствующие документы, касающиеся данного кредита. Документы, касающиеся другого кредита данного заемщика, подшиваются в отдельное досье.

39. При проведении мониторинга кредитов МФО следует документировать и вести учет всех мероприятий, проводимых с ним, включая осуществление записи в Журнале. Особенно важно производить такой учет в работе с проблемными кредитами.

40. При работе с заемщиком должны соблюдаться нормы этики, установленные во внутренних документах МФО.

7. ИСТОЧНИКИ ПОГАШЕНИЯ МИКРОКРЕДИТОВ

41. Различают первичные и вторичные источники погашения кредита, при этом:
    1) первичным источником погашения называют те денежные средства, необходимые для погашения кредита, которые при нормальном развитии событий генерируются в процессе производства, оказания услуг, работ и т.д.: для юридических лиц – это доход в наличной и безналичной форме, а для физических лиц – это заработная плата или другие поступления;
    2) вторичным источником погашения являются залог имущества, уступка требований и прав, поручительства (гарантии) и другие виды обеспечения, предусмотренные законодательством Кыргызской Республики или соответствующим договором.
42. В случае, когда обеспечением по кредиту является залог имущества, как вторичный источник погашения кредита, то оформляется договор о залоге, подписанный сторонами и подтверждающий право МФО при неисполнении клиентом своих обязательств получить преимущественное право на удовлетворение претензий из стоимости заложенного имущества.
43. Договор о залоге должен быть оформлен в соответствии с законодательством Кыргызской Республики. Количество подлинных экземпляров должно быть не менее чем число заключивших договор сторон. МФО должна обеспечить сохранность подлинных экземпляров договора о залоге в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.
44. МФО, при оказании услуг по кредитованию, должна предоставить заемщику преимущественное право на выкуп залогового имущества в соответствии с договором о залоге, который является неотъемлемой частью кредитного договора, в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

Приложение 1
к Положению о минимальных
требованиях по управлению кредитным
риском в микрофинансовых организациях,
непривлекающих вклады (депозиты)

МИНИМАЛЬНЫЕ ТРЕБОВАНИЯ
к кредитному досье заемщика

1. Документы для физического лица:
   1) заявка на получение кредита по установленной МФО форме, с учетом требований уполномоченного государственного органа в области противодействия финансированию терроризма (экстремизма) и легализации (отмыванию) доходов, полученных преступным путем, подписанная клиентом (для группового кредита – заявка подписывается каждым участником ГСО);
   2) сведения (согласно представленной письменной информации заемщика, к примеру, в кредитной заявке заемщика) о полученных/погашенных/непогашенных ранее в данном МФО и других финансово-кредитных учреждениях кредитах, за последние шесть месяцев, предшествующих подаче в МФО заявки;
   3) копия документа, удостоверяющего личность, по которой возможно идентифицировать клиента МФО;
   4) справка с фактического места жительства, выданная уполномоченным органом;
   5) информация о доходах клиента;
   6) опись закладываемого имущества (если имеется);
   7) согласие супруга/ги клиента.
2. Для физического лица, осуществляющего индивидуальную предпринимательскую деятельность без образования юридического лица, помимо вышеуказанных документов:
   1) копия свидетельства о государственной регистрации (перерегистрации) в качестве физического лица, осуществляющего индивидуальную предпринимательскую деятельность без образования юридического лица (при наличии);
   2) справка с налогового органа, социального органа (при наличии);
   3) копия патента (при наличии).
3. Документы для юридического лица:

1) заявка на получение кредита по установленной МФО форме, с учетом требований уполномоченного государственного органа в области противодействия финансированию терроризма (экстремизма) и легализации (отмыванию) доходов, полученных преступным путем, подписанную клиентом;
2) сведения (согласно представленной письменной информации заемщика, к примеру, в кредитной заявке заемщика) о полученных/погашенных/непогашенных ранее в данном МФО и других финансово-кредитных учреждениях кредитах, за последние шесть месяцев, предшествующих подаче в МФО заявки;
3) копия документа, удостоверяющего полномочия руководителя юридического лица на распоряжение средствами юридического лица;
4) нотариально заверенные карточки с образцами подписей лиц, имеющих право подписи;
5) копии учредительных документов;
6) копия свидетельства о государственной регистрации (перерегистрации) юридического лица;
7) копия статистической карточки;
8) копия регистрационной карточки, выданной налоговым органом;
9) опись закладываемого имущества.

4. Ведомость получения кредитных средств членами ГСО – для группового кредита.
5. Оценка источников денежных средств, подтверждающих платежеспособность клиента.
6. Кредитный договор на государственном или официальном языке, приложения к нему, а также дополнительно заключенные с клиентом соглашения при реструктуризации или пролонгации, уступке прав требований.
7. Решение соответствующего органа МФО о выдаче кредита, а также его пролонгации или реструктуризации (при наличии).
8. Учет контактов с заемщиком.
9. Переписка с заемщиком (с приложением всей корреспонденции).
10. Юридическая документация (копии документов заемщика по его деятельности, например, накладные, счет фактуры, договора с партнерами и т.п.).
11. Отчет о проверке целевого использования кредита.
12. Анкета клиента, составленная по типовой форме в соответствии с требованиями уполномоченного государственного органа в области противодействия финансированию терроризма (экстремизма) и легализации (отмыванию) доходов, полученных преступным путем.

Приложение 2
к Положению о минимальных
требованиях по управлению кредитным
риском в микрофинансовых организациях,
непривлекающих вклады (депозиты)

Книга жалоб и предложений клиентов МФО

№	Ф.И.О. клиента МФО	Описание (суть) жалобы или предложения	Дата	Разъяснения МФО
1				Принятые меры: Подпись ответ.сотрудника: ______________ Ф.И.О.: ___________________________ Должность: ___________________________
2				Принятые меры: Подпись ответ.сотрудника: ______________ Ф.И.О.: ___________________________ Должность: ___________________________

Примечание: При этом МФО не гарантирует конфиденциальность представленной клиентом информации, так как данная Книга доступна всем клиентам МФО, желающим также зафиксировать свои замечания и предложения.

Приложение 3
к Положению о минимальных
требованиях по управлению кредитным
риском в микрофинансовых организациях,
непривлекающих вклады (депозиты)

Перечень прав, расходов (платежей) клиентов МФО и штрафных санкций

<table>
<tr><td colspan="2">Права клиента МФО</td></tr>
<tr><td>Отказаться на безвозмездной основе от получения кредита с момента подписания кредитного договора до получения денежных средств или осуществления платежа в оплату за имущество по лизингу по договору</td><td rowspan="5">Обязательные права клиента указываются в кредитном договоре в обязательном порядке в соответствии с требованиями настоящего Положения</td></tr>
<tr><td>Получить на руки проект кредитного договора со всеми прилагаемыми к нему документами и обратиться за юридической консультацией за пределами МФО, при этом время, предоставляемое клиенту на ознакомление с кредитным договором должно быть не менее одного дня, но не более трех дней</td></tr>
<tr><td>Получить разъяснения по порядку расчетов платежей по кредиту, пени, штрафных санкций</td></tr>
<tr><td>Выбрать язык (государственный или официальный), на котором будет составлен (оформлен) кредитный договор и настоящий перечень</td></tr>
<tr><td>Досрочно погасить задолженность по кредиту в полном объеме либо частично при условии предварительного уведомления МФО не менее чем за тридцать дней до дня такого возврата</td></tr>
<tr><td colspan="2">Расходы (платежи) клиента МФО по кредиту</td></tr>
<tr><td>Сумма кредита</td><td rowspan="2">Указывается в кредитном договоре</td></tr>
<tr><td>Процентные платежи по кредиту</td></tr>
</table>

Комиссия за рассмотрение заявки (оформление кредита)	При наличии комиссий они указываются в кредитном договоре в соответствии с утвержденными тарифами МФО в процентном либо стоимостном выражении
Комиссия за выдачу и администрирование кредита	
Комиссия за открытие (если открытие счета обусловлено заключением кредитного договора) и обслуживание (если операции по кредиту проводятся в безналичной форме) ссудного и/или текущего счетов	
Комиссия за расчетно-кассовое обслуживание (в том числе внесение и получение клиентом наличных денег через банкомат)	
Платежи в пользу третьих лиц (плата за услуги страхования, нотариуса и др.)	В тех случаях, когда МФО не предоставляет такие услуги, МФО для осведомленности клиента должна указывать стоимость таких расходов по действующим тарифам третьих лиц на дату заключения кредитного договора с указанием того, что данные расходы осуществляются заемщиком в пользу третьих лиц, а также того, что данная расценка может измениться в будущем
Плата за предоставление выписок со счетов заемщика	Указываются в соответствии с утвержденными действующими тарифами МФО в процентном либо стоимостном выражении
Другие расходы	

Штрафные санкции и пени МФО	
За просрочку оплаты платежей по основной сумме долга и по процентам	Указываются, в соответствии с утвержденными размерами штрафных санкций, взимаемых в МФО на основании кредитного договора, в процентном либо стоимостном выражении. При этом размер процента по неустойке (штрафам, пени) за просроченную задолженность по основной сумме и процентам не должен превышать номинальную процентную ставку по кредиту, указанную в кредитном договоре, а максимальный размер неустойки (штрафов, пени), начисленной за весь период действия кредита, не должен превышать 20 процентов от суммы выданного кредита.
Условия расторжения кредитного договора после получения денежных средств	Указываются, в соответствии с утвержденными размерами штрафных санкций, взимаемых в МФО на основании кредитного договора, в процентном либо стоимостном выражении.
Другие расходы	

______________________________ __________ __________

(Ф.И.О. кредитного специалиста *(подпись)* *(дата)*

_______________________ _________ _____

(Ф.И.О. клиента МФО) *(подпись)* *(дата)*

МФО)

Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики № 35\19 от 25 сентября 2013г.

О внесении изменений и дополнений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики.

В соответствии со статьями 7 и 43 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики», Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Утвердить прилагаемые изменения и дополнения в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики (прилагаются).
2. Юридическому управлению:
   - опубликовать настоящее постановление на официальном сайте Национального банка Кыргызской Республики.
   - после официального опубликования настоящее постановление направить в Министерство юстиции Кыргызской Республики для включения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.
3. Настоящее постановление вступает в силу после истечения 15 дней после официального опубликования.
4. Управлению платежных систем довести настоящее постановление до сведения коммерческих банков Кыргызской Республики и ЗАО “Межбанковский процесинговый центр”.
5. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на заместителя Председателя Национального банка Кыргызской Республики Жеенбаеву Б.Ж.

Председатель Асанкожоева З.М.

Приложение
к постановлению Правления
Национального банка Кыргызской Республики
№ 35\19 от «25» сентября 2013 г.

Изменения и дополнения в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики

I. Внести в “Положение о банковских платежных картах в Кыргызской Республики”, утвержденное постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики № 41/7 от 14 октября 2009 г., следующие изменения и дополнения:

1. Пункт 3.9. Раздела 3 дополнить предложением четвертым следующего содержания:

«*При эмиссии и использовании предоплаченных карт должны соблюдаться ограничения, установленные в Приложении 4 к настоящему Положению*».

2. Во втором предложении пункта 6.1. Раздела 6 слова «*могут быть*» заменить словами «*должны быть*».

3. В Разделе 6 дополнить пункт 6.4. после предложения .... *в пункте 1 Приложения 4 к настоящему Положению”* следующим предложением:

   - Банки обязаны выдавать предоплаченные карты строго по их предназначению согласно настоящему Положению и в соответствии с ограничениями, указанными в пунктах 4 и 5 Приложения 4 к настоящему Положению.

4. Подпункт 14 пункта 9.1. Раздела 9 изложить в следующей редакции:

«*14) требование по правилам обеспечения безопасности при совершении транзакции в соответствии с пунктом 3 Приложения 4 к настоящему Положению*».

5. Приложение 4 «Ограничения по операциям с банковскими платежными картами» к Положению о банковских платежных картах в Кыргызской Республике изложить в следующей редакции :

Приложение 4
к Положению о банковских платежных картах
в Кыргызской Республике

Ограничения по операциям с банковскими платежными картами (*)

1. Величина (сумма) денежных средств на одной предоплаченной карте не должна превышать следующие лимиты сумм в национальной валюте или ее эквиваленте в иностранной валюте:

А) 1500 (одна тысяча пятьсот) расчетных показателей, в случае если карта предназначена для выдачи кредита заемщику банка-эмитента карты или заемщику микрофинансовой организации в рамках специального договора по обслуживанию банком-эмитентом кредитных операций микрофинансовой организации посредством выдачи предоплаченных карт. Договор может предусматривать возможность многократной выдачи кредита и его погашения путем зачисления денежных средств на одну предоплаченную карту в рамках установленного настоящим пунктом лимита. Банк должен иметь процедуры по контролю рисков за проведением операций по предоплаченным картам, включая сбор и оценку необходимых данных для идентификации клиента, установить срок ее применения и лимиты по обналичиванию.

Б) 500 (пятьсот) расчетных показателей, в случае если карта предназначена для целей, не подпадающих под подпункт ***А пункта 1*** *настоящего Приложения.*

2. Эквайер должен установить на банкоматах ограничение по размеру суммы одной операции. Сумма одной операции, осуществляемой держателем карты через банкомат, не должна превышать 250 (двести пятьдесят) расчетных показателей в национальной валюте или ее эквиваленте в иностранной валюте.

3. Требование по правилам обеспечения безопасности при совершении транзакции: В условиях договора с ТСП банк должен включить признаки и список сомнительных операций и установить лимиты на сумму одной операции, свыше которой ТСП необходимо запросить подтверждающий документ держателя карты (паспорт или другие документы, удостоверяющие личность в соответствии с законодательством Кыргызской Республики). Данные о документе, удостоверяющем личность, обязательно заносятся на карт-чек. При составлении списка сомнительных операций банку необходимо руководствоваться законодательством, регулирующим вопросы защиты прав потребителей, противодействия финансированию терроризма и легализации («отмыванию») незаконных доходов, а также иными нормативными правовыми актами, связанными с обеспечением безопасности платежей и расчетов.

4. Предоплаченные карты не должны выпускаться для обслуживания «зарплатных» проектов, т.е. для выплаты заработной платы штатных работников, а также для выплаты вознаграждения лицам, нанятым работодателем на выполнение работ и услуг постоянно либо сроком свыше одного месяца. Выдача предоплаченных карт в качестве вознаграждения за работы или услуги не допускается по ежемесячно или регулярно перезаключаемым/обновляемым договорам, предполагающим непрерывное выполнение работ или оказание услуг.

5. Эмитенту запрещается осуществлять обмен электронных денег на наличные денежные средства по предоплаченным картам, за исключением случаев, когда держатель предоплаченной карты имеет свой банковский счет, и выдача наличных денежных средств осуществляется путем предварительного перечисления денежных средств с предоплаченной карты держателя карты на его банковский счет.”.

II. Внести в “Положение о лицензировании деятельности по предоставлению платежных услуг с использованием электронных денег в форме предоплаченных карт, утвержденное постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики № 36/6 от 25 июля 2007 года, следующее изменение:

Пункт 4.4. раздела 4 в следующей редакции:

«*4.4. Величина денежных средств на одной предоплаченной карте не должна превышать сумму в национальной валюте или ее эквиваленте в иностранной валюте, установленную в нормативных правовых актах Национального банка*».